

**Nota bodembeheer
gemeente
Veere**

Vastgesteld in de gemeenteraad van 10 februari 2022

Marmos Bodemmanagement

Opdrachtgever:	Gemeente Veere
Projectnummer:	P20-09
Datum:	10 februari 2022

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding	1
1.1	Inhoud en achtergrond van deze Nota	1
1.2	Bevoegd gezag	3
1.3	Handhaving	3
1.4	Geldigheid en evaluatie	4
1.5	Vorbereiding van deze Nota	5
1.6	Relatie met toekomstige Omgevingswet	5
2.	Normering en klasse-indeling volgens Besluit bodemkwaliteit	7
2.1	Introductie	7
2.2	Normen voor toepassingen op de landbodem	7
2.3	Generiek en gebiedsspecifiek beleid uit Besluit bodemkwaliteit	9
2.4	Handelingskader voor PFAS	10
3.	Bodemfunctiekaart en bodemkwaliteitskaart	11
3.1	Bodemfunctieklassenkaart	11
3.2	Bodemkwaliteitskaart	11
4.	Gebiedsspecifiek beleid	14
4.1	Aanleiding voor gebiedsspecifiek beleid	14
4.2	Voorwaarden voor gebiedsspecifiek beleid	15
4.3	Algemene keuzes	15
4.4	Lokale Maximale Waarden (LMW)	17
4.5	Toepassingsnormen voor PFAS	18
4.5.1	Algemeen	18
4.5.2	Toelichting	20
4.6	Voorwaarden voor gebruik van de bodemkwaliteitskaart als milieuhygiënische verklaring	23
4.7	Erkenning van bodemkwaliteitskaarten uit andere bodembeheergebieden	23
5.	Regels voor het toepassen van grond en bagger	25
5.1	Grondverzet op basis van de bodemkwaliteitskaart, afgezien van uitzonderingslocaties	25
5.2	Uitzonderingslocaties	26
5.2.1	Hergebruik van grond afkomstig van een verdachte locatie	26
5.2.2	Toepassing van grond op (mogelijk) ernstig verontreinigde locaties	28
5.2.3	Zintuiglijk afwijkende grond	28
5.3	Overige situaties	28
5.3.1	Hergebruik van grond afkomstig van grotere diepte dan 2,0 m-mv	28
5.3.2	Toepassing van grond buiten het bodembeheergebied van deze bodemkwaliteitskaart	29
5.3.3	Grond afkomstig van buiten het bodembeheergebied van deze bodemkwaliteitskaart	29
5.3.4	Grootschalige bodemtoepassingen	29
5.3.5	Toepassing van zout zeezand	30
5.3.6	Regels voor tijdelijke opslag van grond	31
5.3.7	Transport van grond en bagger	31
5.3.8	Geen vrijstelling voor bodemonderzoek bij aanvraag omgevingsvergunning voor bouw-activiteit	31

6.	Meldingsprocedure voor het toepassen van grond en bagger	33
6.1	Meldingsplicht voor de toepasser	33
6.2	Behandeling van de meldingen door de gemeente	34
7.	Stappenplan: grondverzet op basis van de bodemkwaliteitskaart	35

BIJLAGEN

Bijlage 1:	Normering Regeling bodemkwaliteit
Bijlage 2:	Bodemfunctieklassenkaart
Bijlage 3A:	Bodemkwaliteitskaart: ontgravingskaart bovengrond
Bijlage 3B:	Bodemkwaliteitskaart: ontgravingskaart ondergrond
Bijlage 4A:	Toepassingskaart (generiek beleid)
Bijlage 4B:	Toepassingskaart (gebiedsspecifiek beleid)
Bijlage 5:	Toepassingskaart PFAS
Bijlage 6:	Grondstromenmatrix
Bijlage 7:	Risicotoolbox

1. INLEIDING

1.1 Inhoud en achtergrond van deze Nota

Voor u ligt de Nota bodembeheer van de gemeente Veere. Deze Nota bodembeheer beschrijft de regels voor het toepassen van grond en bagger op de landbodem in de gemeente Veere. Deze Nota bevat de lokale uitwerking van de landelijke regelgeving uit het Besluit bodemkwaliteit en vervangt in de gemeente Veere de nota bodembeheer Walcheren 2012-2022 (lit. 1).

Besluit bodemkwaliteit

Het Besluit bodemkwaliteit (lit. 2) en de bijbehorende Regeling bodemkwaliteit (lit. 3) zijn in 2008 in werking getreden. Deze vormen sindsdien het wettelijke kader voor hergebruik van bouwstoffen, grond en baggerspecie.

In het Besluit bodemkwaliteit zijn generieke regels opgenomen, waarbij de normen voor het toepassen van grond en bagger afhankelijk zijn van zowel de kwaliteit als de functie van de ontvangende bodem. De normering en klasse-indeling volgens het Besluit bodemkwaliteit worden toegelicht in hoofdstuk 2.

Bodemfunctiekaart en bodemkwaliteitskaart

De functie van de bodem is vastgelegd in de bodemfunctiekaart. In de bodemfunctiekaart is de functie van de bodem ingedeeld in de bodemfunctieklassen Wonen, Industrie en overig¹.

De kwaliteit van de bodem is vastgelegd in de bodemkwaliteitskaart van de gemeente Veere 2021 (lit. 4) en de bodemkwaliteitskaart PFAS Walcheren (lit. 5). In een bodemkwaliteitskaart wordt een bodembeheergebied ingedeeld in één of meer zones met een vergelijkbare milieuhygiënische bodemkwaliteit. Het gaat hierbij om de 'gemiddelde' kwaliteit van deze gebieden, afgezien van lokale verontreinigingen veroorzaakt door puntbronnen.

De bodemkwaliteitskaart en de bodemfunctieklassenkaart vormen de technisch-inhoudelijke onderbouwing voor het grondstromenbeleid zoals dat is vastgelegd in deze Nota bodembeheer. Hoofdstuk 3 bevat een samenvatting van de bodemkwaliteitskaart met een overzicht van de zones uit de bodemkwaliteitskaart.

¹ Strikt genomen spreekt het Besluit bodemkwaliteit alleen over de functies 'wonen' en 'industrie'. Het overige gebied (landbouw- en natuurgebieden) wordt in deze Nota tot de functie 'overig' gerekend.

Gebiedsspecifiek beleid

Op grond van de lokale omstandigheden kan (binnen bepaalde grenzen en randvoorwaarden) worden afgeweken van het generieke kader. In dat geval is sprake van gebiedsspecifiek beleid. In het Besluit bodemkwaliteit is vastgelegd, dat gebiedsspecifiek beleid voor de landbodem wordt vastgesteld door de gemeenteraad. Hierbij dient men de procedure conform afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht te volgen.

Grotendeels hanteert de gemeente Veere voor het toepassen van grond en bagger het generieke beleid. Daarnaast bevat hoofdstuk 4 van deze Nota bodembeheer een aantal beleidskeuzes die gelden als gebiedsspecifiek beleid:

- voor een aantal gebieden zijn Lokale Maximale Waarden (LMW) vastgesteld;
- de toepassingseisen gelden voor het hele dieptetraject van 0 – 2,0 m-mv;
- er geldt afhankelijk van de functie van de bodem een maximaal percentage bodemvreemde bijmengingen van 5% dan wel 10% (in plaats van het generieke percentage van 20%);
- de voorwaarden voor het gebruik van de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel (milieuhygiënische verklaring) voor de kwaliteit van vrijkomende grond zijn nader omschreven (aantoonbare controle op uitzonderingslocaties);
- de gemeente Veere erkent door andere bestuursorganen in de provincie Zeeland vastgestelde bodemkwaliteitskaarten als milieu-hygiënische verklaring.

Toepassen van grond en bagger op basis van de Nota bodembeheer

Hoofdstuk 5 van deze Nota bodembeheer geeft een overzicht van de regels voor grondverzet in de gemeente Veere. Dit hoofdstuk vormt de uitwerking van de landelijke regelgeving en de beleidskeuzes uit hoofdstuk 4. In een deel van het bodembeheergebied is vrij grondverzet mogelijk (mits geen sprake is van een uitzonderingslocatie). In een aantal gevallen dient eerst door middel van onderzoek de kwaliteit van de vrijkomende grond te worden bepaald.

Voordat vrij grondverzet mogelijk is moet eerst worden gecontroleerd of er geen sprake is van een uitzonderingslocatie (verdachte locaties etc.). Verder dient in het algemeen het voorgenomen grondverzet minimaal vijf werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden te worden gemeld bij het landelijk Meldpunt Bodemkwaliteit, ondergebracht bij Rijkswaterstaat (Bodem+) (zie hoofdstuk 6).

Zorgplicht

In alle omstandigheden moet bij het toepassen van grond en bagger en bij het verspreiden van baggerspecie de wettelijke zorgplicht in acht worden genomen. Deze zorgplicht betekent dat iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat nadelige gevolgen kunnen optreden als gevolg van een toepassing, maatregelen moet nemen om verontreiniging te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. De zorgplicht vormt een vangnet voor situaties waarin sprake is van onzorgvuldig handelen zonder dat een specifiek wettelijk voorschrift wordt overtreden.

1.2 Bevoegd gezag

In het Besluit bodemkwaliteit is vastgelegd welke instanties bevoegd gezag zijn voor toepassingen in het kader van het Besluit bodemkwaliteit. Een landelijk meldpunt stuurt de melding van de toepassing door naar het bevoegd gezag. Dit bevoegd gezag is ook verantwoordelijk voor de handhaving.

Voor toepassingen op de landbodem is in het algemeen de gemeente het bevoegd gezag. Binnen krachtens de Wet milieubeheer (Wm) aangewezen inrichtingen is echter de vergunningverlener tevens het bevoegd gezag voor toepassingen in het kader van het Besluit bodemkwaliteit. Binnen inrichtingen met een provinciale omgevingsvergunning is dus de provincie Zeeland het bevoegd gezag.

Op grond van artikel 3 van het Besluit bodemkwaliteit is voor toepassingen van grond en bagger in oppervlaktewaterlichamen de beheerder het bevoegd gezag. De Waterregeling (lit. 6) bevat kaarten met de begrenzing van de gebieden waar Rijkswaterstaat vergunningverlener is in het kader van de Waterwet en in het verlengde daarvan het bevoegd gezag is voor het Besluit bodemkwaliteit.

Als grens tussen de landbodem en de waterbodem geldt:

- Sloten (ook als deze een groot deel van het jaar droog staan) zijn waterbodem vanaf de bovenkant van de insteek van de sloot;
- drogere oevergebieden zoals weergegeven in bijlage II van de Waterregeling behoren tot de landbodem. In de gemeente Veere betreft dit een aantal eilanden in het Veerse Meer.

Bij grensgevallen die onder het bevoegd gezag van verschillende overheden vallen overleggen de bevoegde overheden wie de rol van bevoegd gezag voor de specifieke situatie op zich neemt.

1.3 Handhaving

Volgens de Nota van Toelichting van het Besluit bodemkwaliteit dient de Nota bodembeheer o.a. een beschrijving van de uitvoering, het toezicht, de handhaving en de evaluatie van het bodembeleid te bevatten.

Het toezicht en de bestuurlijke handhaving op toepassingen van grond en bagger op de landbodem berust gedeeltelijk bij de Inspectie Leefomgeving en Transport en gedeeltelijk bij de gemeente (danwel de vergunningverlener wanneer het toepassingen binnen een Wm-inrichting betreft).

De Inspectie Leefomgeving en Transport is verantwoordelijk voor de handhaving van de keten van producent tot en met de aannemer. Het lokale bevoegd gezag (gemeente danwel de vergunningverlener in kader van de Algemene wet omgevingsrecht) houdt toezicht op de opdrachtgever.

De gemeente kan met name handhaven op:

- de wijze van toepassing (overeenkomstig de regels uit deze Nota bodembeheer);
- de tijdige en correcte melding van de toepassing;
- de milieuhygiënische kwaliteitsverklaringen die bij de melding worden overlegd.

De gemeente heeft de behandeling van de meldingen uitbesteed aan de RUD Zeeland. De RUD controleert ingekomen meldingen op juistheid en volledigheid op basis van de beschikbare gegevens uit het archief en het bodeminformatiesysteem. De meldingen worden bijgehouden in een register.

In geval van excessen in het veld wordt handhavend opgetreden. Daarnaast worden steekproefsgewijs de ingekomen meldingen in het veld gecontroleerd.

1.4 Geldigheid en evaluatie

Het vaststellen van een bodemkwaliteitskaart met regels voor grondverzet volgens het generieke beleid is een bevoegdheid van het College van Burgemeester en Wethouders.

Het vaststellen van gebiedsspecifiek beleid is een bevoegdheid van de gemeenteraad, waarvoor een openbare voorbereidingsprocedure conform afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht wordt gevolgd. Deze nota bodembeheer bevat gebiedsspecifiek beleid, zodat deze nota wordt vastgesteld door de gemeenteraad van Veere.

De bodemkwaliteitskaart en deze Nota bodembeheer treden in werking direct nadat de bestuurlijke vaststelling hiervan door de gemeenteraad van Veere onherroepelijk is.

Artikel 53 van het Besluit bodemkwaliteit schrijft voor, dat ten minste eenmaal in de tien jaar wordt overwogen of gebiedsspecifiek beleid aanpassing behoeft. De bodemkwaliteitskaart is strikt genomen een (verplichte) bijlage bij de Nota bodembeheer. Per 1 januari 2016 is de Regeling bodemkwaliteit gewijzigd. Bij deze wijziging is expliciet in de Regeling bodemkwaliteit opgenomen, dat een bodemkwaliteitskaart een geldigheidsduur heeft van maximaal 5 jaar.

Bij het in werking treden van de Omgevingswet vallen de verschillende bodemkwaliteitskaarten en het gebiedsspecifieke beleid uit de nota bodembeheer onder het overgangsrecht en komen daarmee automatisch in het tijdelijk deel van het Omgevingsplan.

De geldigheid van de bodemkwaliteitskaart en/of de Nota bodembeheer vervalt wanneer een nieuwe bodemkwaliteitskaart en/of Nota bodembeheer wordt vastgesteld (dan wel het overgangsrecht uit de toekomstige Omgevingswet afloopt, zie tevens paragraaf 1.6).

De Nota bodembeheer heeft alleen betrekking op toepassing van grond en bagger op de landbodem. Bagger afkomstig uit watergangen binnen de gemeente Veere is toepasbaar op de landbodem volgens de in deze nota beschreven regels, mits de kwaliteit van de bagger is vastgelegd in een milieu-hygiënische verklaring.

Naast deze Nota bodembeheer gelden onverkort de algemene regels zoals opgenomen in het Besluit bodemkwaliteit en de Regeling bodemkwaliteit.

Bij het niet naleven van de regels uit deze Nota bodembeheer blijft het Besluit bodemkwaliteit, inclusief alle daarop van toepassing zijnde handhavingsmogelijkheden en eventuele sancties onverminderd van kracht.

Naast de regels uit deze Nota bodembeheer en het Besluit bodemkwaliteit kan bij grondverzet andere regelgeving van belang zijn (bijv. verplichtingen vanuit de Wet op de ruimtelijke ordening of de Flora- en faunawet). Naast de milieuhygiënische kwaliteit is voor met name agrariërs van belang, dat de grond vrij is van plantenziektes zoals witrot en van aaltjes die gewassen kunnen aantasten. Deze nota gaat hier verder niet op in.

Wegbermen

Voor de wegbermen in de provincie Zeeland geldt een afzonderlijke bodemkwaliteitskaart annex Nota bodembeheer (lit. 7). Deze is in 2020 geactualiseerd en bevat binnen de gemeente Veere de bermen van de wegen die in beheer zijn van het waterschap of de provincie, alsmede de wegen in het buitengebied die worden beheerd door de gemeente Veere. De Rijkswegen waaronder de N57 zijn bij de actualisatie in 2020 niet meer opgenomen in de bodemkwaliteitskaart van de wegbermen.

1.5 Voorbereiding van deze nota

Voor de vaststelling van deze Nota bodembeheer is de openbare voorbereidingsprocedure gevolgd uit afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht.

De ontwerp Nota bodembeheer en de nieuwe bodemkwaliteitskaart van de gemeente Veere hebben van 30 september 2021 t/m 11 november 2021 ter inzage gelegen. Tijdens deze termijn zijn geen zienswijzen naar voren gebracht.

Ten opzichte van de ontwerpversie d.d. 10 april 2021 is voorliggende nota redactioneel op de volgende punten aangepast:

- de startdatum van de Omgevingswet (paragraaf 1.6)
- verwijzing naar de nieuwe versie van het landelijk handelingskader voor PFAS uit december 2021 (paragraaf 2.4)

Deze nota is samen met de bijbehorende bodemkwaliteitskaart (lit. 4) vastgesteld door de gemeenteraad van Veere op 10 februari 2022.

1.6 Relatie met toekomstige Omgevingswet

Het omgevingsrecht in Nederland wordt ingrijpend herzien. Diverse sectorale wet- en regelgeving over de leefomgeving wordt samengebracht in de Omgevingswet met vier bijbehorende AmvB's en één Ministeriële regeling. De huidige Wet bodembescherming verdwijnt en wordt in beknoptere vorm opgenomen in de Omgevingswet.

Op 17 december 2020 heeft de minister van BZK een ontwerp Koninklijk besluit aan de Eerste en Tweede Kamer toegezonden met hierin een datum van inwerking treden van de Omgevingswet van 1 januari 2022.

Het in werking treden van de Omgevingswet is enkele malen uitgesteld. Op 27 mei 2021 is de startdatum van de Omgevingswet van 1 januari 2022 verplaatst naar 1 juli 2022. In een Kamerbrief d.d. 1 februari 2022 is deze datum losgelaten en wordt als beoogde invoeringsdatum 1 oktober 2022 of 1 januari 2023 genoemd.

De onderwerpen bodem, natuur, geluid en grondeigendom waren nog niet meegenomen in het oorspronkelijke wetsvoorstel van de Omgevingswet dat door het parlement is aangenomen op 1 juli 2015 (Tweede Kamer) respectievelijk 22 maart 2016 (Eerste Kamer). Deze vier onderwerpen zijn opgenomen in vier Aanvullingswetten die inmiddels ook zijn aangenomen door de Tweede en Eerste Kamer. Onder deze Aanvullingswetten hangen Aanvullingsbesluiten en Aanvullingsregelingen, waaronder het Aanvullingsbesluit bodem en de Aanvullingsregeling bodem.

Het is nog niet duidelijk welke bodemregelgeving op 1 oktober 2022 of 1 januari 2023 in werking treedt. De Kamerbrief geeft geen duidelijkheid in hoeverre ook de aanvullingssporen - waaronder het aanvullingsspoor bodem - gelijktijdig met de rest in werking treden.

Het Aanvullingsbesluit bodem is op 25 februari 2021 bekendgemaakt in het Staatsblad (lit. 8).

Het Aanvullingsbesluit bodem is tweeledig:

- enerzijds bevat het Aanvullingsbesluit artikelen die worden toegevoegd aan de 4 Omgevingswet-AmvB's, met name aan het Besluit activiteiten leefomgeving (BAL);
- anderzijds bevat het Aanvullingsbesluit een geheel nieuw, gedeeltelijk herschreven Besluit bodemkwaliteit.

Het BAL bevat meerdere verwijzingen naar het 'Besluit bodemkwaliteit 2021'. Er komt tevens een nieuwe Regeling bodemkwaliteit waarvan de internetconsultatie plaatsvond in de periode 1 maart 2021 – 30 april 2021.

Vrijwel alles wat nu volgens het Besluit bodemkwaliteit als gebiedsspecifiek beleid kan worden vastgesteld, is straks onder de Omgevingswet ook mogelijk in de vorm van maatwerkregels in het Omgevingsplan. Er is één uitzondering op het voorgaande, namelijk bij het vaststellen van Lokale maximale waarden (LMW) die hoger zijn dan de interventiewaarde. Dit is niet van toepassing voor de gemeente Veere.

Bij het in werking treden van de Omgevingswet vallen de verschillende bodemkwaliteitskaarten en het gebiedsspecifiek beleid uit de nota bodembeheer onder het overgangsrecht en komen daarmee automatisch in het tijdelijk deel van het Omgevingsplan.

Onder de Omgevingswet komen op bodemgebied meer verantwoordelijkheden bij de gemeenten te liggen. Om te voorkomen dat bepaalde zaken tussen wal en schip belanden bevat het Aanvullingsbesluit bodem een aantal regels (aangeduid als de bruidsschat) die bij de invoering van de Omgevingswet automatisch in de gemeentelijke Omgevingsplannen worden geplaatst

2. NORMERING EN KLASSE-INDELING VOLGENS BESLUIT BODEMKWALITEIT

2.1 Introductie

Het Besluit bodemkwaliteit kent afzonderlijke normen voor toepassingen van grond en bagger op de landbodem en toepassingen in oppervlaktewater. Deze Nota bodembeheer handelt alleen over toepassingen op de landbodem.

Voor toepassingen op de landbodem gelden verschillende normen en regels voor:

- het toepassen van grond en bagger op de landbodem;
- het verspreiden van bagger op aangrenzende percelen;
- grootschalige bodemtoepassingen;
- tijdelijke opslag van grond en bagger.

Het Besluit bodemkwaliteit maakt voor het hergebruiksbeleid onderscheid tussen:

- Generiek beleid;
- Gebiedsspecifiek beleid.

De generieke normen voor het toepassen en verspreiden van grond en bagger zijn opgenomen in Bijlage B van de Regeling bodemkwaliteit.

Voor PFAS zijn nog geen normen opgenomen in de Regeling bodemkwaliteit. Het landelijk Handelingskader voor PFAS (lit. 9) bevat toepassingswaarden voor verschillende situaties (zie paragraaf 2.4). Deze toepassingswaarden worden landelijk beschouwd als invulling van de zorgplicht. Naar verwachting zullen op termijn normen voor PFAS worden opgenomen in de landelijke regelgeving middels een wijziging van de Regeling bodemkwaliteit.

2.2 Normen voor toepassingen op de landbodem

In de Regeling bodemkwaliteit zijn de landelijke Achtergrondwaarden vastgelegd. Deze gelden als toetsingskader om te bepalen of grond “schoon” is. Wettelijk gezien mogen geen strengere normen worden gesteld dan de Achtergrondwaarden.

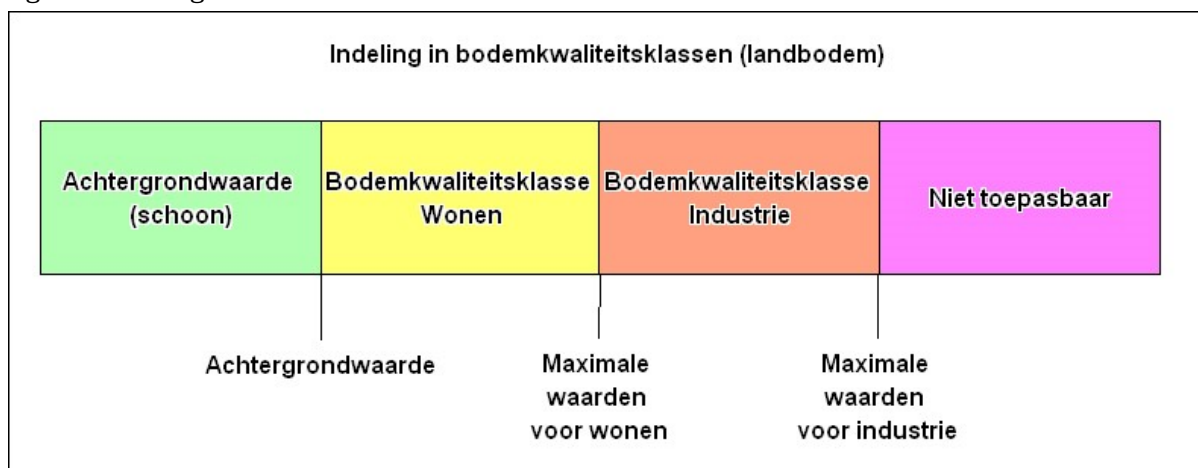
Het Besluit bodemkwaliteit relateert het beleid voor het toepassen van grond en bagger aan zowel de kwaliteit als de functie van de ontvangende bodem. Daartoe zijn de bodemfunctieklassen ‘Wonen’ en ‘Industrie’ geïntroduceerd. Daarnaast zijn er bodemkwaliteitsklassen ‘Wonen’ en ‘Industrie’ met bijbehorende maximale waarden. Dit wordt geïllustreerd in figuur 1 op de volgende pagina.

Voor toepassingen op de landbodem gelden derhalve de volgende normen:

- Achtergrondwaarde (AW)
- Maximale waarden voor wonen (Max_{WONEN})
- Maximale waarden voor industrie ($Max_{INDUSTRIE}$)

Voor de meeste stoffen is $Max_{INDUSTRIE}$ gelijk aan de interventiewaarde. Met name voor veel organische verbindingen waaronder minerale olie, PCB's en diverse bestrijdingsmiddelen is $Max_{INDUSTRIE}$ lager dan de interventiewaarde.

Figuur 1: Indeling in bodemkwaliteitsklassen

Toetsingsregels

In de Regeling bodemkwaliteit zijn voor de Achtergrondwaarden en de 'Maximale waarden voor wonen' (Max_{WONEN}) toetsingsregels opgenomen, waarbij een beperkt aantal stoffen in geringe mate de norm mag overschrijden. Deze toetsingsregels zijn afhankelijk gesteld van het aantal geanalyseerde stoffen. Voor de 'Maximale waarde voor industrie' ($Max_{INDUSTRIE}$) geldt geen toetsingsregel.

De toetsingsregel voor de Achtergrondwaarde geldt zowel voor de ontvangende bodem als voor de toe te passen grond.

Toetsingsregel voor de Achtergrondwaarde (bij 7 t/m 15 parameters)²:

Maximaal 2 parameters mogen hoger zijn dan de Achtergrondwaarde, mits niet hoger dan 2 x Achtergrondwaarde en niet hoger dan Max_{WONEN}

Grond (dan wel bagger) voldoet aan de Achtergrondwaarde wanneer de grond (dan wel bagger) voldoet aan voornoemde toetsingsregel.

De toetsingsregel voor Max_{WONEN} geldt alleen voor de beoordeling van de ontvangende bodem en mag niet worden toegepast om de kwaliteit van een partij hergebruiksgrond te bepalen.

Toetsingsregel voor Max_{WONEN} (bij 7 t/m 15 parameters):

Maximaal 2 parameters mogen hoger zijn dan Max_{WONEN} , mits niet hoger dan $Max_{WONEN} +$ Achtergrondwaarde en niet hoger dan $Max_{INDUSTRIE}$

In bijlage 1 zijn de Achtergrondwaarde, Max_{WONEN} en $Max_{INDUSTRIE}$ vermeld met de bovengrens van voornoemde toetsingsregels voor de in de bodemkwaliteitskaart opgenomen stoffen.

² Voor nikkel wordt in deze toetsingsregel alleen getoetst aan 2 x Achtergrondwaarde en niet aan Max_{WONEN} .

2.3 Generiek en gebiedsspecifiek beleid uit Besluit bodemkwaliteit

Het Besluit bodemkwaliteit maakt voor het hergebruiksbeleid onderscheid tussen:

- Generiek beleid
- Gebiedsspecifiek beleid

In het Besluit bodemkwaliteit is het beleid voor het toepassen van grond en bagger afhankelijk gesteld van zowel de bodemkwaliteitsklasse als de bodemfunctieklassse van de ontvangende bodem. De strengste is daarbij (in het generieke beleid) maatgevend:

Bodemkwaliteitsklasse	Bodemfunctieklassse	Generieke toepassingseis
Achtergrondwaarde	Overig	Achtergrondwaarde
Achtergrondwaarde	Wonen	Achtergrondwaarde
Achtergrondwaarde	Industrie	Achtergrondwaarde
Wonen	Overig	Achtergrondwaarde
Wonen	Wonen	Max _{WONEN}
Wonen	Industrie	Max _{WONEN}
Industrie	Overig	Achtergrondwaarde
Industrie	Wonen	Max _{WONEN}
Industrie	Industrie	Max _{INDUSTRIE}

Voorbeeld 1:

Wanneer de bodemkwaliteit van een industrieterrein voldoet aan de Achtergrondwaarde, dan geldt als toepassingseis dat de toe te passen grond ook aan de Achtergrondwaarde dient te voldoen.

Voorbeeld 2:

Wanneer de bodemkwaliteit van een oud stadscentrum niet voldoet aan Max_{WONEN}, (maar bijv. wel aan Max_{INDUSTRIE}), dan geldt als toepassingseis Max_{WONEN}.

Hierboven is de situatie beschreven zoals die geldt in het 'generieke beleid'. Binnen bepaalde grenzen en randvoorwaarden mogen gemeentes besluiten om hiervan af te wijken en voor een deel van hun grondgebied een strenger of juist minder streng beleid te voeren. De gemeenteraad stelt dan 'Lokale Maximale Waarden' (LMW) vast. In dat geval spreekt het Besluit bodemkwaliteit van 'gebiedsspecifiek beleid'.

Uitgangspunt is hierbij, dat tenminste sprake moet zijn van standstill op gebiedsniveau. Standstill op gebiedsniveau houdt in, dat verhoogde LMW alleen gelden voor grond en bagger die afkomstig is uit het eigen bodembeheergebied.

Het gebiedsspecifiek beleid moet worden onderbouwd op basis van o.a. de milieuhygiënische risico's. Dit gebeurt met behulp van de risicotoolbox. In dit model wordt gekeken naar zowel de humane als de ecologische risico's. Daarnaast zijn vraag en aanbod van grond en bagger belangrijke ingrediënten voor de afweging over gebiedsspecifiek beleid.

De gemeente Veere hanteert voor een deel van de gemeente gebiedsspecifiek beleid. De keuze van de Lokale Maximale Waarden (LMW) is verder toegelicht in hoofdstuk 4 van deze Nota.

2.4 Handelingskader voor PFAS

Op 8 juli 2019 heeft de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat een Kamerbrief verstuurd met het 'Tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie', gevolgd door geactualiseerde versies d.d. 29 november 2019 en 2 juli 2020.

Op 13 december 2021 heeft de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat een nieuwe versie van het Handelingskader PFAS³ aan de Tweede Kamer toegezonden (lit. 9).

Volgens het tijdelijk handelingskader moeten initiatiefnemers, tot duidelijk is of er onbelaste gebieden in Nederland zijn, in het kader van de zorgplicht het gehalte aan PFAS meten in te verzetten grond en baggerspecie, die uit land- en waterbodem wordt ontgraven.

Eind juni 2020 heeft het RIVM het onderzoek naar de landelijke achtergrondwaarden van PFAS in de Nederlandse bodem afgerond (lit. 10). Deze zijn als definitieve achtergrondwaarden opgenomen in een nieuwe versie van het tijdelijk handelingskader PFAS (lit. 11), dat op 3 juli 2020 door de Staatssecretaris voor Infrastructuur en Waterstaat is toegezonden aan de Tweede Kamer.

Deze definitieve landelijke achtergrondwaarden zijn als volgt:

- PFOA (som lineair + vertakt): 1,9 µg/kgds
- PFOS (som lineair + vertakt): 1,4 µg/kgds

De overige PFAS zijn in het onderzoek van het RIVM zelden boven de detectiegrens aangetoond. In het tijdelijk handelingskader is opgenomen dat voornoemde achtergrondwaarde van PFOS (1,4 µg/kgds) ook als toepassingswaarde kan gelden voor de overige PFAS.

Voor de bodemkwaliteits- en bodemfunctieklassen wonen en industrie vermeldt het tijdelijk handelingskader de volgende toepassingswaarden (ook wel aangeduid als de 3/7/3/3 waarden):

- voor alle individuele PFAS: 3 µg/kgds. met uitzondering van PFOA
- voor PFOA: 7 µg/kgds

Verder bevat het handelingskader voor PFAS voorlopige toepassingswaarden voor een aantal andere situaties.

Aanvankelijk was in het tijdelijk handelingskader⁴ opgenomen, dat deze 3/7/3/3 waarden gelden voor toepassingen op de landbodem boven grondwaterniveau (tot ten hoogste 1 meter onder het maaiveld bij gebieden met een hoge grondwaterstand).

In versie december 2021 van het handelingskader is het onderscheid boven en onder grondwaterniveau niet meer opgenomen. Voor het overige bevat het handelingskader van december 2021 – ten opzichte van de voorgaande versie d.d. 2 juli 2020 - geen inhoudelijke wijzigingen die relevant zijn voor toepassingen op de landbodem.

³ Zonder voorvoegsel 'tijdelijk' of 'definitief'

⁴ Alle versies van het tijdelijk handelingskader t/m de versie van 2 juli 2020.

Het handelingskader voor PFAS en de hierin opgenomen toepassingswaarden waaronder de achtergrondwaarden hebben echter nog niet de formele status van regelgeving. Dit is pas het geval na opname van deze achtergrondwaarden en overige toetsingswaarden in bijlage B van de Regeling bodemkwaliteit en bekendmaking hiervan in de Staatscourant.

Volgens de begeleidende Kamerbrief wordt op basis van de versie uit december 2021 van het Handelingkader voor PFAS het traject van deze wettelijk verankering gestart.

3. BODEMFUNCTIEKAART EN BODEMKWALITEITSKAART

3.1 Bodemfunctieklassenkaart

Het Besluit bodemkwaliteit schrijft voor, dat gemeentes een bodemfunctieklassenkaart vaststellen. In deze bodemfunctiekaart worden de bodemfuncties 'Wonen' en 'Industrie' weergegeven.

Strikt genomen spreekt het Besluit bodemkwaliteit alleen over de functies 'Wonen' en 'Industrie'. Het overige gebied (landbouw- en natuurgebieden) wordt in deze Nota tot de functie 'overig' gerekend.

Tegelijk met de bodemkwaliteitskaart is in 2021 ook de bodemfunctieklassenkaart geactualiseerd, waarbij enkele nieuwbouwprojecten de bodemfunctie wonen hebben gekregen. Verder is aan enkele bedrijfsterreinen de bodemfunctie industrie toegekend:

- Oude Zandweg (Westkapelle)
- Karreveld (Koudekerke)
- De Zompe (Serooskerke)
- Middenweg (Zoutelande)
- Schoolstraat (Vrouwenpolder)
- Prelaatweg (Westkapelle)
- Pauluswegeling (Westkapelle)

De bodemfunctiekaart van de gemeente Veere is opgenomen in bijlage 2 van deze Nota bodembeheer.

3.2 Bodemkwaliteitskaart

De bodemkwaliteitskaart van de landbodem van de gemeente Veere (lit. 4) bestaat uit de volgende 4 zones:

Zone	Bodemkwaliteitsklasse Bovengrond (0-0,5 m-mv)	Bodemkwaliteitsklasse Ondergrond (0,5-2,0 m-mv)
Buitengebied	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde
Naoorlogse bebouwing	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde
Vooroorlogse kernen	Industrie (*)	Wonen
Historische binnenstad Veere	Voldoet niet aan Industrie (**)	Industrie

(*) Binnen de in paragraaf 2.2 vermelde toetsingsregel voor Max_{WONEN}. Grond die in deze zone wordt ontgraven valt in klasse industrie, maar getoetst als ontvangende bodem valt deze zone in klasse Wonen.

(**) In de terminologie van het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet valt deze zone in de klasse Sterk verontreinigd.

Bijlage 3A bevat de ontgravingskaart voor de bovengrond en bijlage 3B bevat de ontgravingskaart voor de ondergrond.

In de bodemkwaliteitskaart PFAS Walcheren ligt de hele gemeente Veere in de zone PFAS overige Walcheren:

Zonenaam	Kwaliteit bovengrond (0-0,5 m-mv)	Kwaliteit ondergrond (0,5-2,0 m-v)
PFAS overig Walcheren	Voldoet aan de landelijke achtergrondwaarden (uit tijdelijk handelingskader PFAS d.d. 2 juli 2020) ⁵	Voldoet aan de landelijke achtergrondwaarden (uit tijdelijk handelingskader PFAS d.d. 2 juli 2020)

In combinatie met de bodemfunctieklassering levert dit volgens het generieke beleid de volgende toepassingseisen op:

Zone	Kwaliteitsklasse	Bodemfunctieklassering	Generieke toepassingseis
	Achtergrondwaarde		Achtergrondwaarde
Naoorlogse bebouwing	Achtergrondwaarde	Industrie	Achtergrondwaarde
		Wonen	
Vooroorlogse kernen	Industrie	Wonen	Max _{WONEN} (*)
	Wonen		
Historische binnenstad Veere	Voldoet niet aan industrie	Wonen	Max _{WONEN} (*)
	Industrie		

(*) Voor de met (*) gemarkeerde gebieden zijn in hoofdstuk 4 gebiedsspecifieke toepassingseisen opgenomen.

De generieke toepassingseisen zijn in kaart weergegeven in bijlage 4A. Bijlage 4B bevat een kaart met de gebiedsspecifieke toepassingseisen.

⁵ De versie december 2021 van het handelingskader voor PFAS vermeldt dezelfde achtergrondwaarden.

Werkwijze gemeentelijke bodemkwaliteitskaart

De bodemkwaliteitskaart is opgesteld conform de Richtlijn bodemkwaliteitskaarten (lit. 12). Deze landelijke Richtlijn beschrijft het opstellen van een bodemkwaliteitskaart aan de hand van acht procesmatige stappen. Over de status van deze acht stappen schrijft de Richtlijn het volgende: *“Het is in de praktijk niet noodzakelijk om het stappenplan ook daadwerkelijk één op één volgens de hoofdlijn in paragraaf 1.1 te volgen. Het is echter wel noodzakelijk dat de elementen van het hier gegeven stappenplan terugkomen in de eigen werkwijze.”* Deze inhoudelijke elementen vormen de basis voor de gevolgde aanpak. In de Richtlijn is onder andere de minimale hoeveelheid gegevens vastgelegd, hoe deze gegevens worden bewerkt (bijvoorbeeld de omgang met uitbijters) en hoe uiteindelijk de diffuse bodemkwaliteit van een gebied in kaart wordt weergegeven.

In de bodemkwaliteitskaart is de landbodem van het grondgebied van de gemeente Veere ingedeeld zones met een vergelijkbare algemene milieuhygiënische bodemkwaliteit. Gebieden met eenzelfde historie hebben in het algemeen een vergelijkbare diffuse bodemkwaliteit. Voor de indeling in zones is derhalve gekeken naar de historische ontwikkeling van de gemeente. In de gemeente Veere blijkt alleen de bebouwingsgeschiedenis bepalend voor de indeling in zones.

Vervolgens zijn de analyseresultaten van de binnen de zones uitgevoerde bodemonderzoeken geïnterpreteerd. Deze gegevens zijn afkomstig uit het gemeentelijk bodeminformatiesysteem, aangevuld met enkele gegevensbestanden uit de voorgaande bodemkwaliteitskaart. Per zone zijn voor de bovengrond (0-0,5 m-mv) en de ondergrond (0,5-2,0 m-mv) verschillende statistische kengetallen berekend (gemiddelde, lognormaal gemiddelde en diverse percentielwaarden) voor de stoffen uit het standaardpakket van de NEN5740 (lit. 13).

Op basis van deze berekeningen en het ruimtelijk patroon van de waarnemingen is de zone-indeling getoetst en zonodig bijgesteld. Er is gekeken welke analyseresultaten niet representatief zijn voor de algemene zonekwaliteit, zodat deze als uitbijters buiten de dataset van de zoneringsberekeningen zijn gelaten. De uiteindelijke indeling in zones is dus een combinatie van historische informatie enerzijds en statistische bewerkingen anderzijds.

Conform de Regeling bodemkwaliteit zijn de rekenkundig gemiddeldes van de verschillende zones in de bodemkwaliteitskaart getoetst aan de Achtergrondwaarde, Max_{WONEN} en $Max_{INDUSTRIE}$. Op basis van deze toetsing zijn de zones ingedeeld in de kwaliteitsklasse ‘Achtergrondwaarde’, ‘Wonen’ of ‘Industrie’. Voor het samenvoegen van verschillende deelgebieden tot dezelfde zone is deze klasse-indeling ook bepalend.

4 GEBIEDSSPECIFIEK BELEID

4.1 Aanleiding voor gebiedsspecifiek beleid

Grond die bij werkzaamheden vrijkomt in de vooroorlogse kernen valt in veel gevallen in de kwaliteitsklasse Industrie. Binnen het generieke beleid kan deze grond niet elders in deze oude kernen worden toegepast en ook elders binnen de gemeente zijn binnen het generieke kader geen toepassingsmogelijkheden voor grond met kwaliteitsklasse Industrie.

Een deel van de grond uit de vooroorlogse kernen voldoet na een partijkeuring aan klasse Wonen. Daarnaast kan het voorkomen dat elders in de gemeente grond vrijkomt die niet aan de Achtergrondwaarde voldoet. Ook voor deze grond biedt het generieke beleid weinig toepassingsmogelijkheden.

Het nuttig hergebruiken van binnen de gemeente vrijkomende grond heeft de voorkeur boven het tegen hogere kosten afvoeren van deze grond.

Het Besluit bodemkwaliteit biedt gemeentes de mogelijkheid om binnen bepaalde grenzen en randvoorwaarden gebiedsspecifiek beleid vast te leggen in een Nota bodembeheer. In plaats van de generieke normen stelt de gemeente dan Lokale Maximale Waarden (LMW) vast. Gebiedsspecifiek beleid moet door de gemeenteraad worden vastgesteld in een procedure conform artikel 3.4 Algemene wet bestuursrecht.

Dit hoofdstuk bevat een aantal keuzes voor gebiedsspecifiek beleid. Aan dit gebiedsspecifieke beleid liggen de volgende (duurzaamheids)overwegingen ten grondslag:

- zoveel mogelijk hergebruik van grond (oftewel verminderen van transport en afvoer van grond), bij voorkeur binnen de eigen gemeentegrenzen, mits er geen risico's ontstaan;
- functiegericht bodembeheer;
- eenvoudig en eenduidig beleid (grondverzet geen onnodige belemmering voor initiatiefnemers en betere naleving).

Paragraaf 4.3 bevat een aantal algemene keuzes. In paragraaf 4.4 zijn LMW vastgelegd voor ongevoelig terreingebruik in de zones met vooroorlogse bebouwing. Met deze keuzes zijn er meer mogelijkheden om vrijkomende licht en matig verontreinigde grond nuttig te hergebruiken binnen de gemeente, zonder dat dit tot onacceptabele risico's leidt voor het betreffende gebruik van de bodem. Op gebiedsniveau leidt dit niet tot een verslechtering van de milieukwaliteit. De verontreinigingen zijn al in het milieu aanwezig en worden door het grondverzet enkel verplaatst. Deze verruiming van de afzetmogelijkheden voor grond leidt tot lagere maatschappelijke kosten.

Paragraaf 4.5 bevat de toepassingsnormen voor PFAS. De inhoud van deze paragraaf komt overeen met het gelijknamige hoofdstuk 5 uit de bodemkwaliteitskaart PFAS Walcheren (lit. 5) die op 3 november 2020 is vastgesteld door het College van Burgemeester en Wethouders van Veere.

Paragraaf 4.6 gaat in op de randvoorwaarden om de bodemkwaliteitskaart te kunnen hanteren als milieuhygiënische verklaring. Paragraaf 4.7 gaat in op de erkenning van bodemkwaliteitskaarten uit andere bodembeheergebieden.

4.2 Voorwaarden voor gebiedsspecifiek beleid

Een besluit van de gemeenteraad om gebiedsspecifiek beleid te voeren bevat volgens artikel 47 van het Besluit bodemkwaliteit:

- Een bodemkwaliteitskaart (inclusief begrenzing van het bodembeheergebied en de kwaliteit van de bodem) en een kaart met de functies van de bodem;
- De Lokale Maximale Waarden (LMW);
- Een motivering aan de hand van de LMW in relatie tot de kwaliteit van de bodem, de maatschappelijke noodzaak van die waarden en een beschrijving van de gevolgen voor de bodemkwaliteit in het beheergebied. Laatstgenoemde beschrijving vindt plaats met behulp van de risicotoolbox;
- Een eventueel afwijkend percentage bodemvreemde bijmengingen ten opzichte van het algemene percentage uit het Besluit bodemkwaliteit.

Overige voorwaarden:

- Er mag alleen grond worden toegepast voorzover deze voldoet aan de LMW. Hogere LMW dan de generieke normen gelden alleen voor grond die afkomstig is uit het eigen bodembeheergebied (in dit geval gelden hogere LMW dus alleen grond en bagger afkomstig uit de gemeente Veere).
- Het besluit om gebiedsspecifiek beleid te voeren wordt voorbereid conform afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en staat open voor beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.
- Binnen 10 jaar wordt overwogen of het besluit tot gebiedspecifiek beleid aanpassing behoeft.

4.3 Algemene keuzes

Keuze 1:

Toepassingseis: identiek voor hele dieptetraject 0 – 2,0 m-mv

Toelichting:

Met deze keuze wordt aangesloten op een keuze die inmiddels door verschillende andere Zeeuwse gemeentes is gemaakt.

In bodemkwaliteitskaarten is de ondergrond (0,5 – 2,0 m-mv) vaak schoner dan de bovengrond. Strikte toepassing van de bodemkwaliteitskaart zou ertoe leiden dat in de bovenste 0,5 meter een andere toepassingseis geldt dan hieronder. Binnen de gemeente Veere komen geen zones voor waar het generieke beleid verschillende toepassingseisen oplevert voor de bovengrond (0 – 0,5 m-mv) en de ondergrond (0,5 – 2,0 m-mv).

Grondverzet vindt vaak plaats over een grotere diepte dan 0,5 m-mv. Verschillende normen voor de bovengrond (0-0,5 m-mv) en de ondergrond (> 0,5 m-mv) zijn in de uitvoering van werkzaamheden niet praktisch. Bovendien kan uit oogpunt van risico's de licht en matig verontreinigde grond beter in de ondergrond worden toegepast dan in de bovengrond (minder contactmogelijkheden met de verontreiniging).

Om voorgaande redenen gelden de LMW uit paragraaf 4.4 en de toepassingsnormen voor PFAS in paragraaf 4.5 voor het dieptetraject van 0 – 2,0 m-mv.

Keuze 2:

Voor alle Lokale Maximale Waarden (LMW) wordt de gangbare bodemtypecorrectie toegepast zoals opgenomen in de Regeling bodemkwaliteit

Toelichting:

Voor de generieke normen (Achtergrondwaarde, Max_{WONEN} en Max_{INDUSTRIE}) is in de Regeling bodemkwaliteit standaard een bodemtypecorrectie voorgeschreven afhankelijk van het percentage lutum en/of het percentage organische stof. Bij het vaststellen van Lokale Maximale Waarden (LMW) moet de gemeente een keuze maken, of bij deze LMW wel of geen bodemtypecorrectie plaatsvindt.

Uit oogpunt van eenduidigheid, sluit de gemeente aan bij de wijze waarop in de praktijk wordt getoetst. Dit betekent, dat voor de gebiedsspecifieke normen dezelfde bodemtypecorrectie plaatsvindt als in de Regeling bodemkwaliteit is opgenomen voor de generieke normen.

Keuze 3:

In gebieden met de bodemfunctieklasse 'overig' of 'wonen' geldt een maximum percentage bodemvreemde bijmengingen van 5% (volumepercentage).

Deze keuze geldt niet voor grootschalige bodemtoepassingen (GBT)

Keuze 4:

In gebieden met de bodemfunctieklasse 'industrie' geldt een maximum percentage bodemvreemde bijmengingen van 10% (volumepercentage).

Deze keuze geldt niet voor grootschalige bodemtoepassingen (GBT)

Toelichting:

Grond en baggerspecie zijn in het Besluit bodemkwaliteit gedefinieerd als materiaal dat bestaat uit minerale delen met een maximale korrelgrootte van 2 mm en organische stof in een verhouding en met een structuur zoals deze in de bodem van nature worden aangetroffen, alsmede van nature in de bodem voorkomende schelpen en grind met een korrelgrootte van 2 tot 63 millimeter.

In voorkomende gevallen wordt in grond en baggerspecie ook ander materiaal aangetroffen, zoals minerale bestanddelen (puin, vliegast, slakken) en niet-minerale, niet-natuurlijke bestanddelen (glas, plastic, behandeld en onbehandeld hout). Dit andere materiaal wordt gezien als bodemvreemde bijmengingen. Oogstrestanten (in bijvoorbeeld tarragrond) afkomstig van verwerkingsactiviteiten gelden ook als bodemvreemde bijmengingen.

In het Besluit bodemkwaliteit is voor toe te passen partijen grond en bagger een maximaal percentage bodemvreemde bijmengingen opgenomen van 20%. Sinds eind november 2018 is dit in de Regeling bodemkwaliteit aangescherpt, waarbij ander bodemvreemd materiaal dan steenachtig materiaal of hout (bijvoorbeeld plastic en piepschuim) slechts sporadisch aanwezig mag zijn in toe te passen grond of baggerspecie.

Gemeentes kunnen in gebiedsspecifiek beleid een afwijkend percentage vaststellen. Een aantal gemeentes in Zeeland heeft inmiddels voor het grootste deel van het grondgebied een maximum percentage van 5% vastgelegd.

In het buitengebied en de naoorlogse wijken komen bodemvreemde bijmengingen normaliter niet of nauwelijks voor. In de vooroorlogse kernen komen bodemvreemde bijmengingen plaatselijk, maar niet algemeen voor. Bij toepassingen worden bodemvreemde bijmengingen in het algemeen niet gewenst vanuit civieltechnisch en privaatrechtelijk oogpunt.

Om deze redenen kiest de gemeente Veere ervoor, om bij de bodemfuncties 'overig' en 'wonen' een lager maximaal percentage bodemvreemde bijmengingen te hanteren van 5%. Voor de bodemfunctie 'industrie' geldt een minder strenge norm van 10%.

Vornoemd percentage geldt niet voor:

- toepassingen van grond en bagger in een grootschalige bodemtoepassing (GBT);
- het verspreiden van bagger op aan de watergang grenzende percelen, inclusief de tijdelijke opslag in een weilanddepot⁶.

De toe te passen grond mag worden gezeefd om tot een lager percentage bodemvreemde bijmengingen te komen.

In de gehele gemeente geldt in aanvulling op de landelijke normering voor asbest, dat de toe te passen grond niet zintuiglijk verontreinigd mag zijn met asbest.

4.4 Lokale Maximale Waarden (LMW)

Keuze 5:

In de zones 'vooroorlogse kernen' en 'historische binnenstad Veere' gelden verhoogde LMW voor toepassingen op locaties met een ongevoelig terreingebruik zoals infrastructurele werken.

Keuze 6:

Als verhoogde LMW gelden in voornoemde zones de Maximale waarden voor Industrie ($Max_{INDUSTRIE}$) voor alle in de bodemkwaliteitskaart opgenomen stoffen.

⁶ Volgens het Besluit bodemkwaliteit is het niet mogelijk om in gebiedsspecifiek beleid een afwijkend percentage bodemvreemde bijmengingen vast te stellen voor het verspreiden van bagger op aangrenzende percelen en voor de tijdelijke opslag van bagger in een weilanddepot.

Toelichting:

De huidige bodemkwaliteit in de vooroorlogse kernen voldoet gemiddeld niet aan klasse Wonen. Dit betekent, dat volgens het generieke beleid eenmaal bij werkzaamheden in de oude kernen vrijgekomen grond vaak niet meer opnieuw zou kunnen worden toegepast.

Met deze LMW worden meer mogelijkheden geschapen om grond uit de oude kernen weer toe te passen in de oude kernen.

Als LWW is gekozen voor Max_{INDUSTRIE}, aangezien in de vooroorlogse kernen voor een aantal stoffen plaatselijk gehalten tot boven Max_{INDUSTRIE} zijn gemeten zonder direct aanwijsbare verontreinigingsbron.

De verhoogde LMW zijn vooral bedoeld om grond die in deze zone vrijkomt gemakkelijker bij werkzaamheden in de directe omgeving te kunnen toepassen. Een voorbeeld is de situatie waarbij tijdens rioleringswerkzaamheden grond vrijkomt uit de ene straat, die vervolgens in het cunet van een andere straat wordt hergebruikt.

De toepassing van de risicotoolbox is opgenomen in bijlage 7 van deze Nota. Hieruit blijkt, dat met de beperking tot infrastructurele werken de bodem duurzaam geschikt blijft voor het betreffende gebruik.

4.5 Toepassingsnormen voor PFAS

4.5.1 Algemeen

In algemene zin gelden voor PFOA (som) en PFOS (som) de landelijke achtergrondwaarden uit het tijdelijk handelingskader van 2 juli 2020 als toepassingsnorm voor PFAS, ongeacht herkomstgebied.

Voor de overige individuele PFAS wordt onderscheid gemaakt tussen grond en bagger afkomstig uit de provincie Zeeland en grond en bagger afkomstig van buiten de provincie Zeeland:

- voor grond en bagger afkomstig uit de provincie Zeeland geldt voor de overige individuele PFAS de in het tijdelijk handelingskader vermelde toepassingswaarde van 1,4 µg/kgds.
- voor grond en bagger afkomstig van buiten de provincie gelden voor de overige PFAS de in de bodemkwaliteitskaart PFAS Walcheren (lit. 5) bepaalde provinciale achtergrondwaarden, dan wel de bepalingsgrens (0,1 µg/kgds).

In de volgende situaties geldt als strengere norm de bepalingsgrens (ongeacht herkomstgebied):

- bij toepassingen in het grondwaterbeschermingsgebied;
- bij toepassingen dieper dan 2,0 m-mv

Verder gelden binnen de gemeente Veere voor grond en bagger afkomstig uit de provincie Zeeland de 3/7/3/3 waarden in de zones 'vooroorlogse kernen' en 'historische binnenstad Veere' uit de bodemkwaliteitskaart voor de NEN5740-parameters.

Bovenstaande normstelling is samengevat in onderstaande tabellen en verder toegelicht in paragraaf 4.5.2.

Toepassingsnormen voor PFAS voor grond en bagger afkomstig uit de provincie Zeeland:

Toepassingsgebied	Dieptetraject	Toepassingseisen PFAS
Bodemfunctieklaas overig in bodemfunctieklaas (buitengebied) <i>Met uitzondering van het grondwaterbeschermingsgebied.</i>	0-2,0 m-mv	PFOA: 1,9 µg/kgds PFOS: 1,4 µg/kgds Overige individuele PFAS: 1,4 µg/kgds
Bodemfunctieklaas Wonen of Industrie Toepassingsnorm voor de NEN5740-parameters: achtergrondwaarde	0-2,0 m-mv	PFOA: 1,9 µg/kgds PFOS: 1,4 µg/kgds Overige individuele PFAS: 1,4 µg/kgds
Bodemfunctieklaas Wonen of Industrie Toepassingsnorm voor de NEN5740-parameters: klasse wonen of industrie	0-2,0 m-mv	PFOA: 7 µg/kgds Overige individuele PFAS: 3 µg/kgds
Grondwaterbeschermingsgebied	Ongeacht diepte	Alle individuele PFAS: 0,1 µg/kgds
Heel Walcheren	Dieper dan 2,0 m-mv	Alle individuele PFAS: 0,1 µg/kgds

Toepassingsnormen voor PFAS voor grond en bagger afkomstig van buiten de provincie Zeeland:

Toepassingsgebied	Dieptetraject	Toepassingseisen PFAS
Bodemfunctieklaas overig in bodemfunctieklaas (buitengebied) <i>Met uitzondering van het grondwaterbeschermingsgebied.</i>	0-2,0 m-mv	PFOA: 1,9 µg/kgds PFOS: 1,4 µg/kgds PFBA: 0,3 µg/kgds Overige individuele PFAS: 0,1 µg/kgds
Bodemfunctieklaas Wonen of Industrie Toepassingsnorm voor de NEN5740-parameters: achtergrondwaarde	0-2,0 m-mv	PFOA: 1,9 µg/kgds PFOS: 1,4 µg/kgds PFBA: 0,3 µg/kgds Overige individuele PFAS: 0,1 µg/kgds
Bodemfunctieklaas Wonen of Industrie Toepassingsnorm voor de NEN5740-parameters: klasse wonen of industrie	0-2,0 m-mv	PFOA: 1,9 µg/kgds PFOS: 1,4 µg/kgds PFBA: 0,3 µg/kgds Overige individuele PFAS: 0,1 µg/kgds
Grondwaterbeschermingsgebied	Ongeacht diepte	Alle individuele PFAS: 0,1 µg/kgds
Heel Walcheren	Dieper dan 2,0 m-mv	Alle individuele PFAS: 0,1 µg/kgds

De toepassingseisen voor PFAS voor grond en bagger afkomstig uit de provincie Zeeland zijn in kaart weergegeven in bijlage 5⁷.

Paragraaf 4.5.2 vermeldt verder welke normen op Walcheren gelden voor:

- grootschalige bodemtoepassingen (GBT) op de landbodem
- het verspreiden van bagger op aan dezelfde watergang grenzende percelen

4.5.2 Toelichting

Grondwaterbeschermingsgebied

Voor grondwaterbeschermingsgebieden bevat het tijdelijk handelingskader een strengere norm. In paragraaf 4.4 van het tijdelijk handelingskader d.d. 29 november 2019 (lit. 14) is dit als volgt verwoord: *In grondwaterbeschermingsgebieden blijft de bepalingsgrens de toepassingsnorm voor het toepassen van grond en baggerspecie boven grondwaterniveau. Dit is 0,1 µg/kg d.s. Het voorzorgbeginsel brengt met zich mee dat met het oog op het zwaarwegende belang van de drinkwaterwinning geen onnodige risico's worden genomen.*

De gemeente Veere neemt deze strengere norm over voor het grondwaterbeschermingsgebied bij Oostkapelle.

Dieper dan 2,0 m-mv (hele gemeente)

Het tijdelijk handelingskader vermeldt voor het toepassen van grond en baggerspecie onder grondwaterniveau de achtergrondwaarden als toepassingswaarde.

In de ondergrond zijn zelden gehalten boven de detectiegrens aangetoond. De gemeenten op Walcheren kiezen er daarom voor om net als in het grondwaterbeschermingsgebied de bepalingsgrens te hanteren bij toepassingen dieper dan 2,0 m-mv.

In plaats van het grondwaterniveau wordt daarbij als grens 2,0 m-mv gehanteerd. In alle Walcherse gemeenten geldt dieper dan 2,0 m-mv voor de NEN5740-parameters de achtergrondwaarde als toepassingseis.

Overigens zijn de meeste toepassingen van grond en bagger op het maaiveld of in de bovengrond.

⁷ De begrenzingen in deze kaart zijn gewijzigd ten opzichte van de kaart in bijlage 10 van de in 2020 vastgestelde bodemkwaliteitskaart PFAS, vanwege de actualisatie van de bodemkwaliteitskaarten van Middelburg en Veere.

Normering voor de overige individuele PFAS

Het RIVM heeft alleen voor PFOA en PFOS landelijke achtergrondwaarden bepaald op basis van meetgegevens van deze stoffen (lit. 10). In het tijdelijk handelingskader is de voor PFOS bepaalde achtergrondwaarde van 1,4 µg/kgds geprojecteerd naar de overige PFAS waaronder GenX.

In hoofdstuk 3 zijn voor de overige individuele PFAS uit de advieslijst van Bodem+ de volgende provinciale achtergrondwaarden bepaald:

PFBA:	0,3 µg/kgds
PFPeA:	0,1 µg/kgds
PFHxA:	0,1 µg/kgds
PFHpA:	0,1 µg/kgds
overige PFAS:	bepalingsgrens (0,1 µg/kgds)

Verder is GenX tot dusverre in Zeeland nog niet boven de detectiegrens aangetoond.

Vanuit het standstill beginsel gelden voor grond en bagger afkomstig van buiten de provincie Zeeland deze lagere provinciale achtergrondwaarden in plaats van de waarde van 1,4 µg/kgds uit het tijdelijk handelingskader.

Voor grond en bagger uit de eigen regio is het niet wenselijk dat incidentele verhoogde gehalten van de overige PFAS tot knelpunten leiden in grondverzet of bij het verspreiden van bagger. Daarom wordt voor grond en bagger afkomstig uit de provincie Zeeland de toepassingswaarde van 1,4 µg/kgds wel overgenomen.

De 3/7/3/3 waarden voor een aantal gebieden met bodemfunctieklasse wonen of industrie

Het tijdelijk handelingskader vermeldt als toepassingswaarden voor de bodemkwaliteits- en bodemfunctieklassen wonen en industrie 7 µg/kgds voor PFOA en 3 µg/kgds voor de overige PFAS (ook wel aangeduid als de 3/7/3/3 waarden). Deze hebben nu nog niet de status van Maximale waarden voor wonen of industrie. Naar verwachting worden op termijn wel Maximale waarden voor wonen of industrie opgenomen in bijlage B van de Regeling bodemkwaliteit. Naar verwachting zullen die in dat geval gelijk zijn aan deze 3/7/3/3 waarden dan wel ruimer zijn dan deze waarden.

In deze nota bodembeheer zijn de toepassingsnormen vastgelegd voor de stoffen uit het NEN5740-pakket.

Voor de gemeente Veere is gekeken in welke zones volgens het generieke beleid de toepassingsnorm voor de NEN5740-parameters klasse wonen of klasse industrie is (ongeacht of dit alleen voor de bovengrond geldt of ook voor het dieptetraject 0,5-2,0 m-mv). In deze zones worden voor PFAS de 3/7/3/3 waarden als toepassingsnorm gehanteerd, met uitzondering van de gebieden die de bodemfunctieklasse 'overig' hebben.

In de gemeente Veere betreft dit de volgende zones:

- vooroorlogse kernen
- historische binnenstad Veere

Vanuit het standstill beginsel gelden de in deze paragraaf beschreven 3/7/3/3 normen alleen voor grond en bagger afkomstig uit de provincie Zeeland.

Grootschalige bodemtoepassingen (GBT)

Voor grootschalige bodemtoepassingen (GBT) op de landbodem vermeldt het tijdelijk handelingskader de volgende toepassingswaarden:

- boven grondwaterniveau: de 3/7/3/3 waarden
- onder grondwaterniveau: de voorlopige achtergrondwaarden

Op Walcheren gelden voor grootschalige bodemtoepassingen op de landbodem (GBT) de volgende toepassingsnormen:

Gedeelte van de GBT	Toepassingsnormen
Afdeklaag	toepassingsnormen zoals in paragraaf 5.1 vermeld voor het dieptetraject 0-2,0 m-mv
Kern van de GBT, boven grondwaterspiegel	De 3/7/3/3 waarden
Kern van de GBT, onder grondwaterspiegel	Alle individuele PFAS: 0,1 µg/kgds

Beneden de grondwaterspiegel wordt aangesloten bij de normering voor toepassingen dieper dan 2,0 m-mv.

Het verspreiden van bagger op aan dezelfde watergang grenzende percelen

De Regeling bodemkwaliteit bevat een afzonderlijke normering voor het verspreiden van bagger op aan dezelfde watergangen grenzende percelen. Het is volgens het Besluit bodemkwaliteit niet toegestaan om in gebiedsspecifiek beleid strengere normen vast te leggen dan deze 'maximale waarden voor het verspreiden van baggerspecie over aangrenzend perceel'.

Deze normen voor het verspreiden van bagger bestaan uit:

- een modelmatige berekening van de ecologische risico's, aangeduid als msPAF (meer stoffen Potentieel Aangetaste Fractie);
- afzonderlijke samenstellingswaarden voor cadmium en minerale olie. Daarnaast mag (ongeacht de uitkomst van msPAF) voor geen enkele stof het gehalte hoger zijn dan de interventiewaarde;
- de Achtergrondwaarde voor de overige, niet in de msPAF-berekening opgenomen stoffen.

Het tijdelijk handelingskader van 29 november 2019 vermeldt voor het verspreiden van bagger op aan dezelfde watergang grenzende percelen de 3/7/3/3 waarden. Deze 3/7/3/3 waarden zijn gebaseerd op een risicomodellering van het RIVM voor de bodemfuncties landbouw en natuur (lit. 15).

Voor het verspreiden van bagger op aan dezelfde watergang grenzende percelen hanteert de regio Walcheren de 3/7/3/3 waarden zoals vermeld in het tijdelijk handelingskader. De verwachting is dat deze 3/7/3/3 waarden op termijn als normering voor het verspreiden van bagger worden opgenomen in de Regeling bodemkwaliteit.

4.6 Voorwaarden voor gebruik van de bodemkwaliteitskaart als milieuhygiënische verklaring

De bodemkwaliteitskaart is een milieuhygiënische verklaring in het kader van het Besluit bodemkwaliteit.

Als algemene voorwaarde voor het gebruik van de bodemkwaliteitskaart als milieuhygiënische verklaring geldt, dat moet worden onderbouwd dat op de herkomstlocatie geen sprake is van een uitzonderingslocatie (zie verder paragraaf 5.2). Concreet betekent dit, dat altijd een historisch onderzoek (vooronderzoek) moet worden uitgevoerd alvorens de bodemkwaliteitskaart zonder verdere analyses als milieuhygiënische verklaring kan dienen.

De bodemkwaliteitskaart van Veere kan als milieuhygiënische verklaring dienen, indien:

- er geen sprake is van een uitzonderingslocatie;
- de gemiddelde kwaliteit van de herkomstzone voldoet aan de in bijlage 4 opgenomen toepassingseisen;
- er geen ander wettig bewijsmiddel uit paragraaf 4.3 van de Regeling bodemkwaliteit zoals een partijkeuring beschikbaar is.

De kaarten in bijlage 3A en 3B tonen de bodemkwaliteitskaart (ontgravingskaart) voor vrijkomende grond uit de bovengrond (0-0,5 m-mv) respectievelijk de ondergrond (0,5-2,0 m-mv). De toepassingseisen voor grond afkomstig uit Veere zijn weergegeven in de toepassingskaart in bijlage 4B. Voor grond afkomstig van buiten de gemeente geldt de toepassingskaart uit bijlage 4A.

Wanneer de gemiddelde kwaliteit van de herkomstzone niet voldoet aan de toepassingseis van de ontvangende bodem, dan kan de bodemkwaliteitskaart niet dienen als milieuhygiënische verklaring en dient men één van de andere milieuhygiënische verklaringen uit de Regeling bodemkwaliteit te gebruiken.

4.7 Erkenning van bodemkwaliteitskaarten uit andere bodembeheergebieden

Keuze 7:

De gemeente Veere erkent alle andere bodemkwaliteitskaarten binnen de provincie Zeeland als bewijsmiddel, voor zover deze zijn opgesteld en vastgesteld conform het Besluit bodemkwaliteit

Toelichting:

De gemeente Veere kan besluiten om een bodemkwaliteitskaart van buiten het eigen bodembeheergebied te erkennen. In dat geval kan desbetreffende bodemkwaliteitskaart als milieuhygiënische verklaring dienen, mits geen sprake is van een uitzonderingslocatie.

Bij het in werking treden van deze Nota bodembeheer erkent de gemeente Veere andere bodemkwaliteitskaarten binnen de provincie Zeeland voor zover deze zijn opgesteld en bestuurlijk zijn of worden vastgesteld conform de regels van het Besluit bodemkwaliteit en de Regeling bodemkwaliteit. Met andere woorden, een bodemkwaliteitskaart wordt automatisch erkend wanneer een andere gemeente in Zeeland deze bodemkwaliteitskaart conform het Besluit bodemkwaliteit vaststelt. Hetzelfde geldt voor een waterbodemkwaliteitskaart die bestuurlijk wordt vastgesteld door het waterschap Scheldestromen.

Een erkenning van een bodemkwaliteitskaart komt te vervallen zodra de bodemkwaliteitskaart niet meer geldig is in het bodembeheergebied waarvoor die bodemkwaliteitskaart is opgesteld.

Zie tevens paragraaf 5.3.3 van deze Nota.

5 REGELS VOOR HET TOEPASSEN VAN GROND EN BAGGER

Dit hoofdstuk beschrijft de regels voor het toepassen van grond en bagger op de landbodem in de gemeente Veere. Dit hoofdstuk vormt de concrete uitwerking van de gebiedsspecifieke keuzes uit hoofdstuk 4 enerzijds en de generieke regels uit het Besluit bodemkwaliteit voor de resterende gebieden anderzijds.

De kwaliteit van toe te passen grond moet altijd worden vastgesteld door middel van één van de in paragraaf 4.3 van de Regeling bodemkwaliteit opgenomen bewijsmiddelen (milieuhygiënische verklaringen). De bodemkwaliteitskaart is één van deze wettige bewijsmiddelen. Indien een ander geldig bewijsmiddel voorhanden is (zoals een door een erkende intermediair uitgevoerde partijkeuring) dan gaat dat andere bewijsmiddel echter als milieuhygiënische verklaring voor op de bodemkwaliteitskaart.

5.1 Grondverzet op basis van de bodemkwaliteitskaart, afgezien van uitzonderingslocaties

In gezoneerde gebieden geldt in beginsel de bodemkwaliteit zoals deze als algemene bodemkwaliteit voor de betreffende zone in de bodemkwaliteitskaart is vastgelegd. Alvorens hiervan kan worden uitgegaan, dient eerst met een vooronderzoek te worden gecontroleerd of er geen sprake is van een lokaal afwijkende bijzondere situatie.

In de volgende situaties is vrij grondverzet niet zondermeer mogelijk:

- Indien de vrijkomende grond afkomstig is van een verdachte locatie;
- Indien de grond wordt toegepast op een verdachte locatie die mogelijk ernstig verontreinigd is;
- In geval van zintuiglijk afwijkende grond (afwijkende geuren en bodemvreemde bijmengingen zoals puin, koolas en asbest);
- Indien sprake is van een archeologische vindplaats.

Paragraaf 5.2 gaat nader in op de uitzonderingssituaties. Paragraaf 5.3 beschrijft een aantal overige situaties.

Indien geen sprake is van één van bovenstaande uitzonderingssituaties, gelden voor grondverzet de regels uit onderstaande tabel.

Gebruik van de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel (milieuhygiënische verklaring) voor vrijkomende grond:

Herkomstzone	Bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel
Zone Buitengebieden Zone naoorlogse bebouwing	Ja (grond afkomstig uit deze zones kan overal vrij worden toegepast)
Zone vooroorlogse kernen	Alleen bij de volgende toepassingen: - toepassing op locaties met ongevoelig terreingebruik in de zone 'vooroorlogse kernen' (bijvoorbeeld onder wegen)
Zone historische binnenstad Veere	Nooit

Dit is tevens weergegeven in een grondstromenmatrix in bijlage 6.

Algemene vrijstellingen

Het Besluit bodemkwaliteit bevat een algemene vrijstelling voor de volgende toepassingen:

- Toepassingen van grond of bagger door particulieren, voorzover niet in de uitoefening van een bedrijf of beroep⁸;
- Toepassingen binnen een landbouwbedrijf, mits de grond of baggerspecie afkomstig is van een tot datzelfde landbouwbedrijf behorend perceel, waarop een vergelijkbaar gewas wordt geteeld als op het perceel waar de grond of baggerspecie wordt toegepast;
- Tijdelijke uitname van grond of baggerspecie, indien deze vervolgens, zonder te zijn bewerkt, op of nabij dezelfde plaats en onder dezelfde conditie opnieuw in die toepassing wordt aangebracht.

Dit betekent, dat de regels uit deze Nota bodembeheer niet gelden voor voornoemde vrijgestelde toepassingen. Wel is in het Besluit bodemkwaliteit een algemene zorgplicht vastgelegd, die ook geldt bij de hierboven genoemde toepassingen.

Ter verduidelijking een aantal voorbeeldsituaties:

1. Op een uitzonderingslocatie in de zone 'buitengebied' wordt een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd. Hierin wordt bevestigd, dat de grond aan de Achtergrondwaarde voldoet. De bodemkwaliteitskaart blijft een bewijsmiddel, dat de grond aan de Achtergrondwaarde voldoet.
2. Op een uitzonderingslocatie in de zone 'buitengebied' wordt een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd. De grond blijkt niet aan de Achtergrondwaarde te voldoen, maar valt in de klasse Wonen. De bodemkwaliteitskaart kan niet meer dienen als bewijsmiddel. Het verkennend bodemonderzoek is geen wettig bewijsmiddel uit de Regeling bodemkwaliteit. Het verkennend bodemonderzoek kan niet dienen als bewijs dat de grond aan de klasse Wonen voldoet, zodat voor de afvoer van de grond alsnog een partijkeuring conform de Regeling bodemkwaliteit nodig is.
3. In een vooroorlogse kern komt grond vrij die men elders in de vooroorlogse kern in openbaar groen wil toepassen. De gemiddelde kwaliteit van de zone (klasse industrie) voldoet niet aan de toepassingseis (klasse wonen), zodat de bodemkwaliteitskaart niet als bewijsmiddel kan dienen. De kwaliteit van de partij grond moet worden bepaald middels een partijkeuring.

5.2 Uitzonderingslocaties

5.2.1 Hergebruik van grond afkomstig van een verdachte locatie

Alvorens hergebruik van grond op basis van deze bodemkwaliteitskaart mogelijk is, moet eerst worden nagegaan of de grond niet vrijkomt op een historisch verdachte locatie. Om dit na te gaan, dienen historisch kaartmateriaal en de gegevens uit het bodeminformatiesysteem Nazca-i te worden geraadpleegd. Verder zijn bij de gemeente overzichten beschikbaar van voormalige bedrijven op basis van Hinderwet-inventarisaties.

⁸ In het aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet is opgenomen dat de vrijstelling voor particulieren beperkt is tot 25 m³

De volgende locaties gelden mogelijk als verdachte locaties (niet limitatief):

- dammen en kavelpaden
- verdachte locaties op basis van bij de gemeente beschikbare inventarisaties (vm. Hinderwet-vergunningen etc.)
- voormalige en huidige bedrijfslocaties met mogelijk bodembedreigende activiteiten
- (voormalige) stortlocaties en dempingen
- voormalige boomgaarden uit de periode 1940-1980 (hierbij kan men volstaan met onderzoek op bestrijdingsmiddelen)
- elektriciteitsmasten
- (voormalige) wegen
- wegbermen⁹
- voormalige tram- en treinbanen
- huiskavels van boerderijen (boerenerf)
- overige vooroorlogse bebouwing (voor zover niet als zodanig gezoneerd)

Bij het toepassen van grond kan alleen gebruik worden gemaakt van een milieuhygiënische verklaring op basis van de bodemkwaliteitskaart, indien bij de melding de historische gegevens van de herkomstlocatie worden gevoegd.

De milieuhygiënische verklaring is niet verplicht in geval van de op de voorgaande pagina genoemde vrijstellingen voor particulieren, agrarische bedrijven en tijdelijke uitname. Bij deze vrijstellingen is dus ook geen historische toets voorgeschreven. Overigens geldt dan nog wel een algemene zorgplicht.

NB. Wanneer iemand ermee bekend is, dat sprake is van een verdachte locatie dient hij daarnaar te handelen. Zo dient men bij grondverzet binnen een agrarisch bedrijf in bepaalde situaties wel onderzoek naar de kwaliteit van de vrijkomende grond te doen indien de grond vrijkomt uit een voormalige boomgaard.

In overige situaties (waaronder het niet meldingsplichtige hergebruik van minder dan 50 m³ schone grond) is het uitvoeren van de historische toets wel verplicht.

Grond die op verdachte locaties vrijkomt, dient eerst te worden onderzocht conform NEN5740. Er behoeven alleen analyses van grondmonsters te worden uitgevoerd voor de bodemlagen waaruit de grond vrijkomt.

De grond kan alsnog vrij worden toegepast als de grond na onderzoek blijkt te voldoen aan de toepassingseis zoals die voor de betreffende zone geldt (zie bijlage 4). Voor de Achtergrondwaarde geldt een toetsingsregel, waarbij voor een beperkt aantal stoffen een geringe overschrijding van de Achtergrondwaarde wordt toegestaan (zie paragraaf 2.2). Voor de toetsing van de hergebruiksgrond aan Max_{WONEN} of Max_{INDUSTRIE} mag een dergelijke toetsingsregel niet worden toegepast.

Indien de locatie asbestverdacht is, dient tevens een onderzoek conform de NEN5707 te worden uitgevoerd. Asbesthoudende grond mag niet worden toegepast.

⁹ Voor wegbermen is een bodemkwaliteitskaart voor de gehele provincie opgesteld en geldt een aparte Nota bodembeheer (lit. 7).

5.2.2 Toepassing van grond op (mogelijk) ernstig verontreinigde locaties

Het aanbrengen van hergebruiksgrond op een ernstig verontreinigde locatie geldt als een saneringsmaatregel. In dit geval zijn de regels uit de Wet bodembescherming van toepassing (opstellen van een door het bevoegd gezag goed te keuren saneringsplan danwel BUS-melding).

Indien de kwaliteit van de toe te passen grond niet is vastgelegd in de beschikking en/of het saneringsplan dan bepaalt de bodemfunctiekaart (bijlage 2) de voorgeschreven kwaliteit van de aanvulgrond.

Voor saneringen, die op basis van een BUS-melding worden uitgevoerd gelden als terugsaneerwaarde en kwaliteitseis voor de leeflaag / aanvulgrond de volgende waarden (artikel 3.1.6 en 3.1.7 Regeling uniforme saneringen):

Bodemfunctiekaart	Terugsaneerwaarde Besluit uniforme saneringen (BUS)
Bodemfunctieklasse 'overig'	Achtergrondwaarde
Bodemfunctieklasse Wonen	Maximale waarden voor wonen (Max _{WONEN})
Bodemfunctieklasse Industrie	Maximale waarden voor industrie (Max _{INDUSTRIE})

5.2.3 Zintuiglijk afwijkende grond

Tijdens de uitvoering van het grondverzet dient de vrijkomende grond zintuiglijk te worden beoordeeld. Indien hierbij afwijkende geuren dan wel bodemvreemde bijmengingen zoals puin, koolas of asbest worden waargenomen, mag de partij grond niet zondermeer worden toegepast. De partij grond moet in depot worden gezet. Door middel van monsternamen en analyses (partijkeuring conform Besluit bodemkwaliteit) dient de kwaliteit van de betreffende partij te worden vastgesteld.

De grond kan alsnog vrij worden toegepast als de grond na onderzoek blijkt te voldoen aan de toepassingseis zoals die voor de betreffende zone geldt. Voor de Achtergrondwaarde geldt een toetsingsregel, waarbij voor een beperkt aantal stoffen een geringe overschrijding van de Achtergrondwaarde wordt toegestaan. Voor de toetsing van de hergebruiksgrond aan Max_{WONEN} of Max_{INDUSTRIE} mag een dergelijke toetsingsregel niet worden toegepast.

5.3 Overige situaties

5.3.1 Hergebruik van grond afkomstig van grotere diepte dan 2,0 m-mv

De bodemkwaliteitskaart is opgesteld voor de dieptetrajecten 0-0,5 m-mv en 0,5-2,0 m-mv. De algemene ervaring uit bodemkwaliteitskaarten is, dat de diepere ondergrond een vergelijkbare of betere kwaliteit heeft dan de bovenste 2 meter, tenzij op basis van historische gegevens wordt verwacht dat dit mogelijk niet het geval is.

Verwacht wordt, dat in alle zones in de gemeente Veere de diepere ondergrond een vergelijkbare of betere kwaliteit heeft dan het dieptetraject 0,5-2,0 m-mv.

Als toepassingseis voor grond die op een grotere diepte dan 2,0 m-mv wordt toegepast geldt standaard de Achtergrondwaarde.

5.3.2 Toepassing van grond buiten het bodembeheergebied van deze bodemkwaliteitskaart

De bodemkwaliteitskaart van de landbodem van Veere kan door een andere gemeente (buiten het bodembeheergebied van Veere) worden geaccepteerd als bewijsmiddel voor de kwaliteit van grond afkomstig uit één van de zones van deze bodemkwaliteitskaart. In dat geval dient de andere gemeente eerst in een bestuurlijk besluit de bodemkwaliteitskaart in algemene zin te erkennen.

5.3.3 Grond afkomstig van buiten het bodembeheergebied van deze bodemkwaliteitskaart

De in het gebiedsspecifieke beleid vastgestelde hogere LMW dan de generieke normen gelden alleen voorzover de grond afkomstig is uit het eigen bodembeheergebied.

Grond of bagger afkomstig van buiten het bodembeheergebied kan binnen het bodembeheergebied worden hergebruikt, voor zover de gemiddelde kwaliteit van de hergebruiksgrond voldoet aan de generieke toepassingseis van de zone waar de grond of bagger wordt toegepast (zie tabel paragraaf 3.2 en kaart in bijlage 4A). Dit dient te blijken uit een milieuhygiënische verklaring (partijkeuring, bodemonderzoek of een conform paragraaf 4.7 erkende bodemkwaliteitskaart), die is opgesteld conform paragraaf 4.3 van de Regeling bodemkwaliteit.

Bodemkwaliteitskaarten uit andere gemeentes in Zeeland kunnen als milieuhygiënische verklaring dienen, mits geen sprake is van een uitzonderingslocatie. Men dient historische gegevens bij te voegen op basis waarvan blijkt, dat geen sprake is van een uitzonderingslocatie.

5.3.4 Grootschalige bodemtoepassingen

In een grootschalige bodemtoepassing op de landbodem mag grond worden toegepast tot $\text{Max}_{\text{INDUSTRIE}}$ ongeacht de kwaliteit en functie van de ontvangende bodem. Voor bagger geldt bij minerale olie: 2000 mg/kgds in plaats van $\text{Max}_{\text{INDUSTRIE}}$. Boven bepaalde concentraties gelden aanvullende eisen over de maximale uitloging. Onder deze concentraties wordt de uitloging verwaarloosbaar geacht.

Een grootschalige bodemtoepassing moet voldoen aan:

- Minimaal volume: 5000 m³
- Minimale dikte 2 meter (onder wegen 0,5 meter)
- Afgedekt door leeflaag (0,5 meter) danwel verhardingslaag
- Bij provinciale wegen en rijkswegen horen ook bermen en taluds bij de grootschalige toepassing

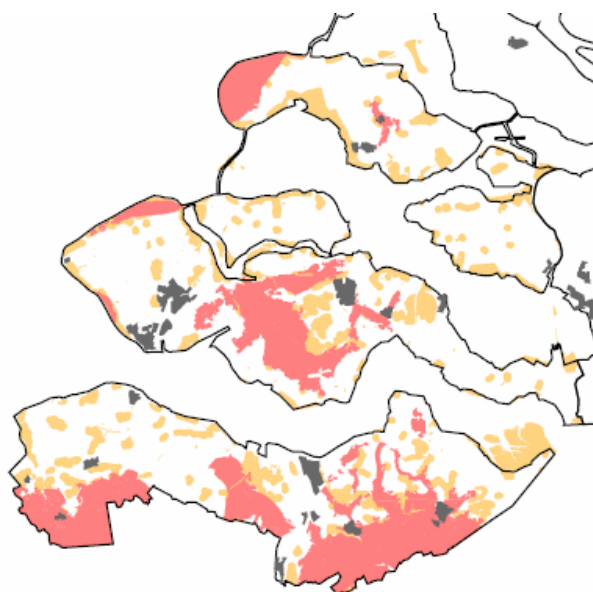
5.3.5 Toepassing van zout zeezand

In de Regeling bodemkwaliteit is opgenomen dat voor het toepassen van zeezand het chloridegehalte maximaal 200 mg/kg ds mag zijn. Er wordt dan gesproken over ontzilt zeezand. Bij het toepassen van zeezand op plaatsen waar een direct contact is of mogelijk is met brak oppervlaktewater of zeewater met van nature een chloride-gehalte van meer dan 5000 mg/l, geldt voor chloride geen maximale waarde.

Het grondwater in Zeeland is van nature op veel plekken brak tot zout. Dit betekent dat het aanbrengen van zout zand in dit geval geen verslechtering oplevert van de chemische toestand van het water. In opdracht van de provincie Zeeland is in 2005 een rapport opgesteld (lit. 16) met daarin de geohydrologische aspecten van het toepassen van zout zeezand. In het rapport wordt beschreven met welke factoren rekening dient te worden gehouden.

Zout zeezand mag niet worden toegepast in de zoetwatervoorkomens, grondwater-beschermingsgebieden en kwetsbare gebieden voor natuur en landbouw (circa 37% van het totale landoppervlak van Zeeland). Deze gebieden staan weergegeven in onderstaande figuur. De rode gebieden zijn de zoetwatervoorkomens, waar zout zeezand niet mag worden toegepast. In de oranje gebieden, de natuurgebieden en de bufferzones, is een nadere analyse nodig van de plaatselijke situatie. Waar zout zeezand wel mag worden toegepast is moeilijk te bepalen. In het rapport wordt aangegeven hoe de beïnvloeding naar grondwater en oppervlaktewater bepaald kan worden met eenvoudige formules. Zo kunnen de huidige vrachten en concentraties in oppervlakte en grondwater vergeleken worden met de nieuwe situatie. Aan de hand van dit rapport zijn door de gemeente geen grenzen aangegeven.

Zoet watervoorkomens, natuurgebieden en bufferzones uit lit. 16:

5.3.6 Regels voor tijdelijke opslag van grond en bagger

Voor de tijdelijke opslag van grond en bagger gelden verschillende eisen, afhankelijk van de tijdsduur van de opslag:

Soort tijdelijke opslag	Maximale tijdsduur	Kwaliteitseisen	Meldingsplicht
Tijdelijke uitname	Looptijd van de werkzaamheden	geen (wel zorgplicht)	Nee
Kortdurende opslag	6 maanden	geen (wel zorgplicht)	Ja
Weilanddepot (bagger)	3 jaar	Normen voor verspreiding op aangrenzend perceel	Ja, inclusief voorziene tijdsduur en eindbestemming
Tijdelijke opslag op landbodem	3 jaar	Kwaliteitsklasse ontvangende bodem	Ja, inclusief voorziene tijdsduur en eindbestemming

5.3.7 Transport van grond en bagger

Het Besluit bodemkwaliteit bevat geen regels voor het transport van grond en bagger. Wel is bij het transport van grond en bagger andere regelgeving van belang, waaronder de regelgeving voor het transporteren van afvalstoffen.

De Stichting Vervoeradres heeft een overzicht uitgegeven van de regelgeving voor het transporteren, registreren en melden van afvalstoffen (lit. 17). Hierin is over het transport van grond en baggerspecie onder het kopje "begeleidingsbrief" het volgende opgenomen:

Omdat grond en baggerspecie in veel gevallen bij transport over de openbare weg als afvalstof wordt gezien, dient het transport vergezeld te gaan van een begeleidingsbrief. Dit geldt ook voor een transport van een partij herbruikbare grond of baggerspecie naar een toepassing of tijdelijke opslaglocatie onder het Besluit bodemkwaliteit. In deze gevallen en ook bij afvoer naar een niet-meldingsplichtige inrichting is, in het kader van het Besluit melden, geen afvalstroomnummer nodig. Alleen schoon primair zand (zand uit een zandwinning) kan in zijn algemeenheid niet als afvalstof aangemerkt worden. Een begeleidingsbrief is dan niet nodig.

5.3.8 Geen vrijstelling voor bodemonderzoek bij aanvraag omgevingsvergunning voor bouwactiviteit

Gemeentes dienen volgens de Woningwet in hun bouwverordening regels op te nemen om bouwen op verontreinigde grond tegen te gaan. De bouwverordening van de gemeente Veere bevat voor bepaalde bouwwerken het voorschrift, dat bodemonderzoek moet worden uitgevoerd ten behoeve van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit.

Op grond van artikel 11, eerste lid van de Woningwet bestaat de mogelijkheid om af te wijken van de onderzoekspllicht. Volgens het derde lid van artikel 2.1.5 van de Modelbouwverordening bestaat de mogelijkheid om geheel of gedeeltelijk af te wijken van de plicht tot het indienen van een onderzoeksrapport als bedoeld in artikel 2.4, onder d van de Mor, indien reeds bruikbare of recente

onderzoeksgegevens beschikbaar zijn. Onder recente onderzoeksgegevens wordt ook een bodemkwaliteitskaart verstaan.

De gemeente verleent geen ontheffing van het doen van een bodemonderzoek bij een aanvraag voor de omgevingsvergunning van een bouwactiviteit op grond van de bodemkwaliteitskaart. De reden hiervoor is, dat de bodemkwaliteitskaart een gemiddelde kwaliteit weergeeft op gebiedsniveau en niets zegt over de kwaliteit op perceelsniveau. Evenmin kan worden volstaan met het uitvoeren van een historisch onderzoek.

6 MELDINGSPROCEDURE VOOR HET TOEPASSEN VAN GROND EN BAGGER

6.1 Meldingsplicht voor de toepasser

Met uitzondering van de hieronder vermelde situaties dient een toepassing van grond of baggerspecie (waaronder grootschalige bodemtoepassingen) minimaal vijf werkdagen tevoren te worden gemeld bij het landelijk Meldpunt Bodemkwaliteit. De meldingsplicht geldt ook voor kortdurende en tijdelijke opslag.

Wie moet toepassingen melden?

Het Besluit bodemkwaliteit regelt via artikelen 32 en 42 dat degene die voornemens is een bouwstof respectievelijk grond of baggerspecie toe te passen of op te slaan die meldingsplichtig is, deze toepassing moet melden via het meldpunt bodemkwaliteit. Het Besluit bodemkwaliteit regelt dus dat de toepasser moet melden, maar wijst geen concrete actor aan als toepasser. Het ligt in de rede dat de opdrachtgever van de toepassing cq de eigenaar van de toepassingslocatie de voorgenomen toepassing meldt, maar via privaatrechtelijke afspraken kan deze verplichting ook bij de aannemer, leverende groundbank of andere betrokkenen worden gelegd. Bodem+ adviseert opdrachtnemers van nuttige toepassing altijd te verifiëren of de opdrachtgever de meldingsplichtige toepassing meldt, en zo niet de melding onderdeel uit te laten maken van de opdracht. Het meldpunt bodemkwaliteit houdt hier ook rekening mee. Iedereen met een meldingsaccount kan een melding van een toepassing verrichten. Uiteraard wordt wel gevraagd aan de melder te verklaren dat hij/zij de melding doet met instemming van de opdrachtgever van de toepassing cq de eigenaar van de locatie.

Uitzonderingen meldingsplicht

Voor de volgende toepassingen van grond en bagger is volgens het Besluit bodemkwaliteit geen melding voorgeschreven:

- Toepassingen van grond of bagger door particulieren, voorzover niet in de uitoefening van een bedrijf of beroep¹⁰;
- Toepassingen binnen een landbouwbedrijf, mits de grond of baggerspecie afkomstig is van een tot datzelfde landbouwbedrijf behorend perceel, waarop een vergelijkbaar gewas wordt geteeld als op het perceel waar de grond of baggerspecie wordt toegepast;
- Toepassingen van schone grond (grond die voldoet aan de Achtergrondwaarde) in een hoeveelheid van minder dan 50 m³;
- Verspreiden van baggerspecie uit een watergang over aan de watergang grenzende percelen;
- Tijdelijke uitname van grond of baggerspecie, indien deze vervolgens, zonder te zijn bewerkt, op of nabij dezelfde plaats en onder dezelfde conditie opnieuw in die toepassing wordt aangebracht.

¹⁰ NB. Deze vrijstelling geldt niet, indien bijvoorbeeld een aannemer in opdracht van een particulier werkt.

Opvragen informatie vooraf

Voorafgaand aan het grond- en/of baggerverzet moet de meldingsplichtige (eigenaar of erfpachter van de locatie waar de grond wordt toegepast) of een hiertoe gemachtigde persoon (bijvoorbeeld een adviesbureau) zich op de hoogte stellen van de mogelijkheden van grond- en/of baggerverzet.

Voorafgaand aan het grond- en/of baggerverzet moet eerst worden vastgesteld in welke zone van de bodemkwaliteitskaart de ontgravings- en toepassingslocatie in een zone van de bodemkwaliteitskaart liggen. Daarna beoordeelt men of er gebiedsspecifiek beleid van toepassing is. Is dat niet het geval, dan is het generieke beleid van het Besluit bodemkwaliteit van toepassing met bodemkwaliteitskaart. Vervolgens moet de historische informatie van de ontgravings- en toepassingslocatie worden achterhaald en bekeken of de locaties waar grond wordt ontgraven en toegepast liggen in gebieden met bijzondere omstandigheden (zie hoofdstuk 5.2). Ook moet worden vastgesteld of andere regelgeving van toepassing is.

Melding bij landelijk meldpunt

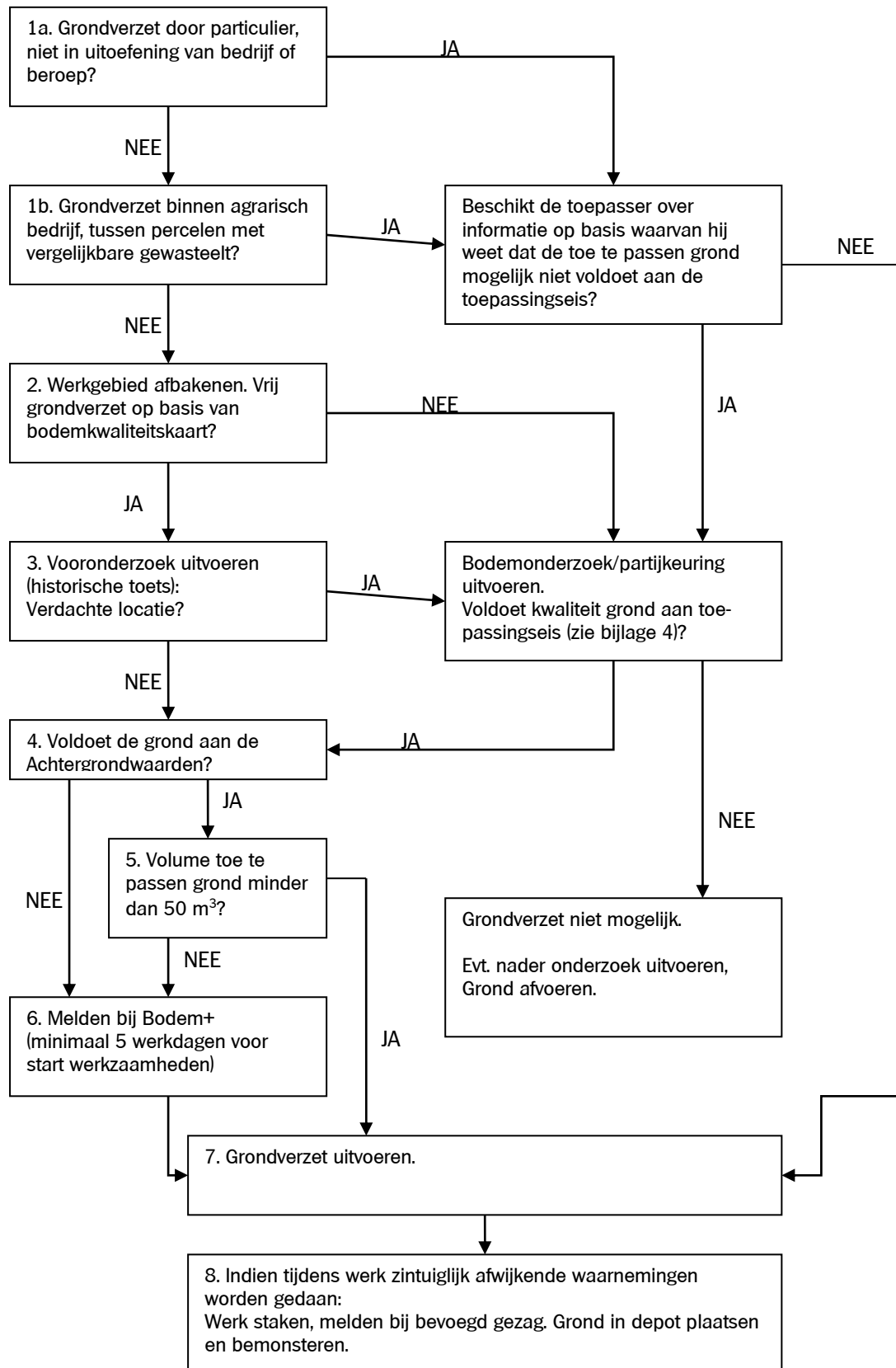
De melding wordt digitaal gedaan via de website: www.meldpuntbodemkwaliteit.nl. Op deze site kan de melder een digitaal formulier invullen met de vereiste gegevens. Rapportages van milieuhygiënische verklaringen zoals een partijkeuring kunnen als pdf-bestand worden bijgevoegd bij de digitale melding.

6.2 Behandeling van de meldingen door de gemeente

Het landelijk Meldpunt Bodemkwaliteit zendt de meldingen direct per e-mail door naar de gemeente. De gemeente beoordeelt de melding en kan in geval van onduidelijkheden of onvolkomenheden in de melding contact opnemen met de melder. Zo nodig kan de melder de melding via het meldsysteem aanpassen.

Per 1 januari 2014 wordt de afhandeling van de meldingen en het toezicht op de grondstromen uitgevoerd door de RUD-Zeeland.

7. STAPPENPLAN: GRONDVERZET OP BASIS VAN DE BODEMKWALITEITSKAART

Toelichting:

1a en 1b:

Voor grondverzet door particulieren en grondverzet binnen agrarische bedrijven geldt in het Besluit bodemkwaliteit een algemene vrijstelling. Op basis van deze vrijstelling hoeft men geen kwaliteit van de toe te passen grond te bepalen. Verder hoeft de toepassing niet te worden gemeld bij Bodem+. Voornoemde vrijstelling geldt overigens niet voor een aannemer die in opdracht van een particulier grond toepast.

Wel geldt in het Besluit bodemkwaliteit een algemene zorgplicht. Wanneer de toepasser weet, dat de kwaliteit van de toe te passen grond (mogelijk) niet voldoet aan de toepassingseis van de ontvangende bodem (bijvoorbeeld op basis van een bodemonderzoeksrapport waarover hij beschikt), dan vervalt de vrijstelling en mag de grond niet worden toegepast.

2:

Bepaal de bodemkwaliteitsklasse van de zone waarin de herkomstlocatie ligt en wat de toepassingseis is van de locatie waar de grond wordt toegepast.

3:

Wanneer volgens de grondstromenmatrix in algemene zin vrij grondverzet mogelijk is, betekent dit niet automatisch dat ook in het specifieke geval vrij grondverzet mogelijk is. Er dient een vooronderzoek (historische toets) te worden uitgevoerd om na te gaan of de grond niet afkomstig is van een verdachte locatie (een locatie waar op grond van historische gegevens mogelijk sprake is van bodemverontreiniging).

Voor het toepassen van ongekeurde grond op basis van de bodemkwaliteitskaart dient men dus altijd een historische toets uit te voeren. Deze verplichting geldt ook in geval van toepassingen van minder dan 50 m³ grond afkomstig uit een zone die aan de Achtergrondwaarde voldoet.

4 en 5:

Het toepassen van schone grond in een hoeveelheid van minder dan 50 m³ behoeft volgens het Besluit bodemkwaliteit niet te worden gemeld. Een toepassing van minder dan 50 m³ grond afkomstig uit een zone met als bodemkwaliteitsklasse 'Achtergrondwaarde' hoeft derhalve niet te worden gemeld indien uit de historische toets volgt dat de herkomstlocatie onverdacht is.

6:

Minimaal 5 werkdagen tevoren dient de toepassing te worden gemeld bij een landelijk meldpunt (afgezien van eerdergenoemde uitzonderingen). Dit landelijk meldpunt is ondergebracht bij Bodem+. De melding geschiedt bij voorkeur digitaal, via de website www.meldpuntbodemkwaliteit.agentschapnl.nl. Zie ook de aandachtspunten voor het invullen van het meldingsformulier in paragraaf 6.1.

8:

Bij zintuiglijke afwijkingen tijdens de werkzaamheden: werkzaamheden stilleggen en contact opnemen met het bevoegd gezag. Grond in depot plaatsen en bemonsteren.

LITERATUUR

1. Nota bodembeheer Walcheren – Walcherse bodemkansen ambities vanaf 2012-2022, inclusief bijlagen; gemeentes Veere, Vlissingen en Middelburg en Waterschap Scheldestromen, 2012.
2. Besluit bodemkwaliteit; Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, jaargang 2007, nr. 469.
3. Regeling bodemkwaliteit; Staatscourant, 20 december 2007.
4. Bodemkwaliteitskaart gemeente Veere 2021; Marmos Bodemmanagement, 10 april 2021.
5. Bodemkwaliteitskaart PFAS Walcheren; Marmos Bodemmanagement, 15 september 2020.
6. Regeling houdend regels met betrekking tot het beheer en gebruik van watersystemen (Waterregeling); Staatscourant, 17 december 2009.
7. Nota bodembeheer inclusief bodemkwaliteitskaart voor wegbermen in de provincie Zeeland – Actualisatie 2020; Marmos Bodemmanagement, 26 november 2020.
8. Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet; Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, jaargang 2021, nr. 98, 25 februari 2021.
9. Handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie (versie december 2021), bijlage bij Kamerbrief van 13 december 2021 (IENW/BSK-2021/335279)
10. Achtergrondwaarden perfluoralkylstoffen (PFAS) in de Nederlandse landbodem; A. Wintersen et al., RIVM-briefrapport 2020-0100, 2020.
11. Tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie (geactualiseerde versie van 2 juli 2020), Kamerstukken II, 2019/20, 35334 nr. 116, bijlage bij Kamerbrief van 3 juli 2020.
12. Richtlijn bodemkwaliteitskaarten; Ministerie van VROM en Ministerie van Verkeer en Waterstaat; gepubliceerd via website NEN, 7 september 2007.
13. NEN5740, Bodem – Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek – Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond; NEN, januari 2009.
14. Tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie (geactualiseerde versie van 29 november 2019), Kamerstukken II, 2019/20, 35334 nr. 20, bijlage bij Kamerbrief van 1 december 2019.
15. Overzicht van risicogrenzen voor PFOS, PFOA en GenX ten behoeve van een tijdelijk handelingskader voor het toepassen van grond en baggerspecie op of in de landbodem; RIVM, 4 maart 2019.
16. Toepassing zout zeezand, geohydrologische aspecten; Royal Haskoning, 21 september 2005, projectnummer 9P5675.
17. Transport van afval – Het transporteren, registreren en melden van afvalstoffen; Stichting vervoeradres.
18. NOBO: Normstelling en bodemkwaliteitsbeoordeling. Onderbouwing en beleidsmatige keuzes voor de bodemnormen in 2005, 2006 en 2007. NOBO-2008-029. Grontmij Nederland BV, 12 september 2008.
19. Landelijke referentiewaarden ter onderbouwing van maximale waarden in het bodembeleid; RIVM rapport 711701053, 2007.

Bijlage 1: Normering Regeling bodemkwaliteit

Normen per stof voor standaardbodem (25% lutum en 10% organische stof), in mg/kgds

stofnaam	Achtergrond- waarde	<i>Bovengrens toetsings- regel</i>	maximale waarde wonen	maximale waarde industrie	Interventie- waarde
Cadmium	0,6	1,2	1,2	4,3	13
Koper	40	54	54	190	190
Kwik	0,15	0,3	0,83	4,8	36 / 4
Lood	50	100	210	530	530
Nikkel	35	70	39	100	100
Zink	140	200	200	720	720
Barium	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Kobalt	15	30	35	190	190
Molybdeen	1,5	3	88	190	190
PAK (10)	1,5	3	6,8	40	40
som PCB's	0,02	0,04	0,04	0,5	1
minerale olie	190	190	190	500	5000

A	B	C
0,4	0,007	0,021
15	0,6	0,6
0,2	0,0034	0,0017
50	1	1
10	1	0
50	3	1,5
30	5	0
2	0,28	0
n.v.t. (geen bodemtypecorrectie)		

Toetsingsregel achtergrondwaarde (bij 7 t/m 15 parameters):

Maximaal 2 parameters mogen hoger zijn dan AW, mits niet hoger dan 2 x AW en niet hoger dan maximale waarde voor bodemfunctie wonen (nikkel afwijkende toetsingsregel)

Formule bodemtypecorrectie metalen:

$$\text{Gehalte(standaardbodem)} = \text{Gehalte}(y) / \{ [A + B \times \% \text{lutum}(y) + C \times \% \text{humus}(y)] / [A + 25 \times B + 10 \times C] \}$$

Formule bodemtypecorrectie organische verbindingen:

$$\text{Gehalte(standaardbodem)} = \text{Gehalte}(y) \times \{ 10 / \% \text{humus}(y) \}$$

Bij een percentage lutum of organische stof lager dan 2% wordt een minimumpercentage van 2% gehanteerd.

Bij PAK(10) wordt bij een percentage organische stof lager dan 10% geen bodemtypecorrectie toegepast.

Voor organische verbindingen wordt bij een percentage organische stof hoger dan 30% een maximumpercentage van 30% gehanteerd.

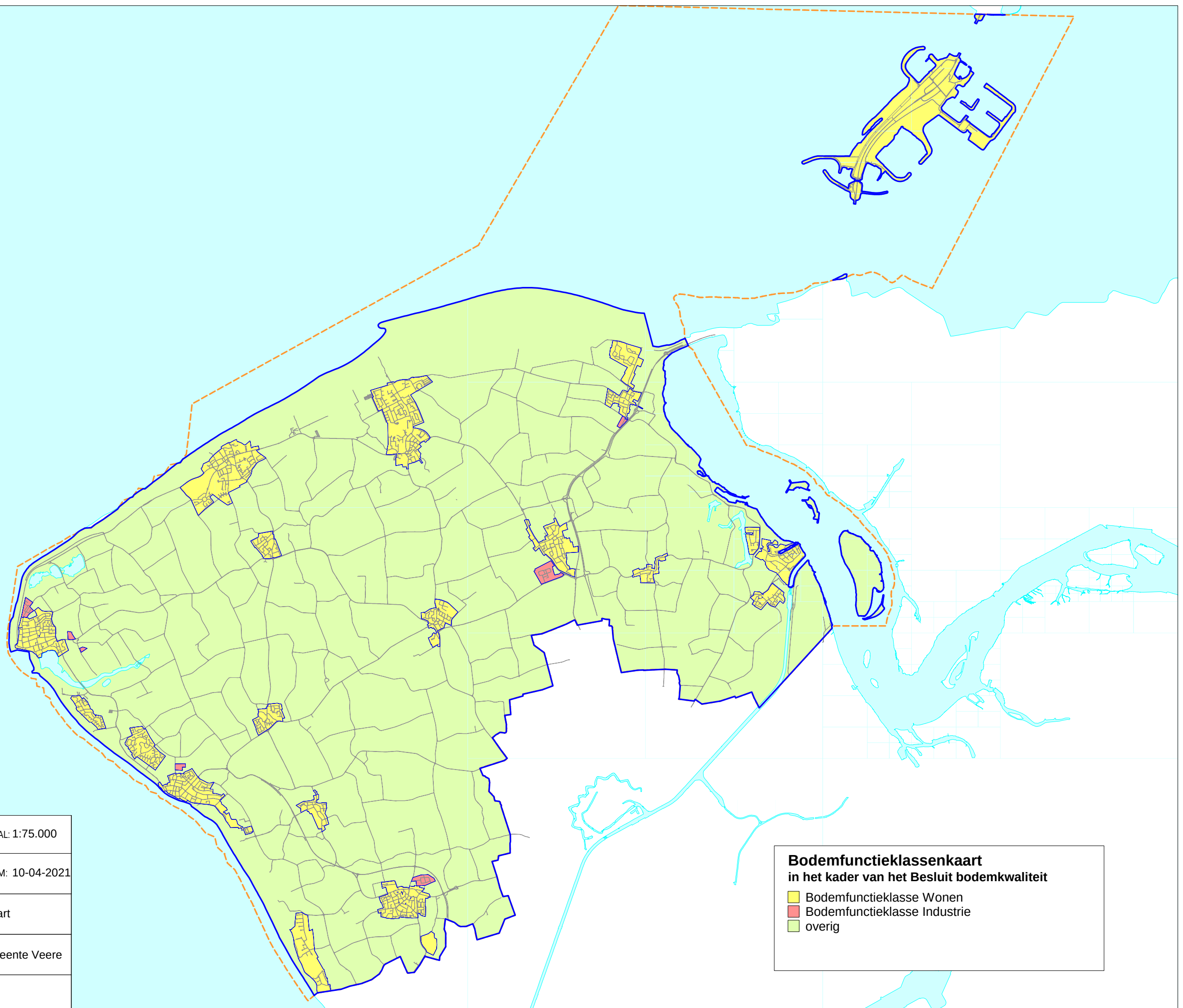
Normen inclusief wijzigingen Regeling bodemkwaliteit per 1 januari 2014

Interventiewaarden uit Circulaire bodemsanering (Staatscourant 2013, 16675)

Voor chroom gelden aparte interventiewaarden voor chroom III en chroom IV
Voor kwik gelden aparte interventiewaarden voor anorganisch en organisch kwik

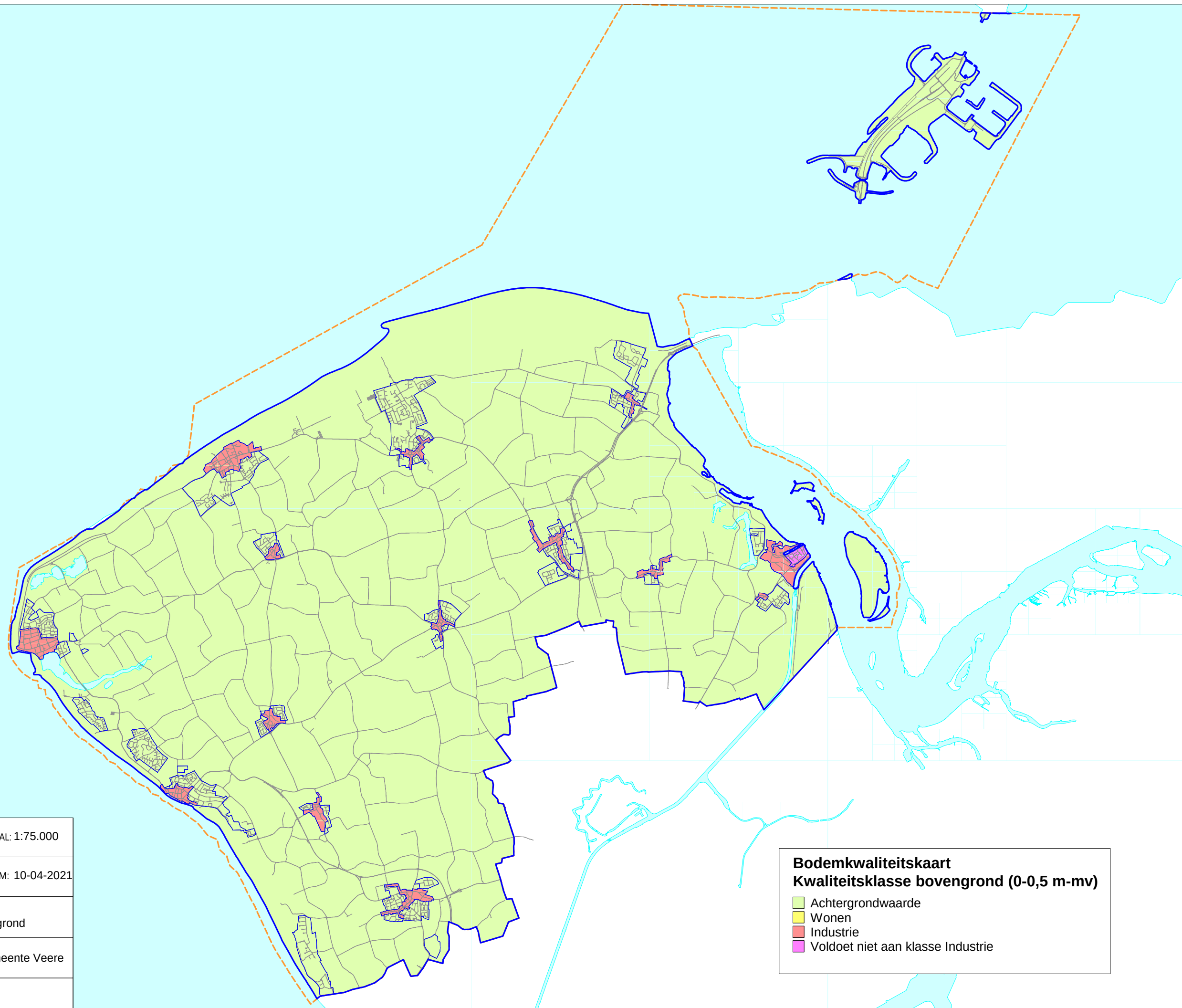
**Bodemfunctieklassenkaart
in het kader van het Besluit bodemkwaliteit**

- Bodemfunctieklasse Wonen
- Bodemfunctieklasse Industrie
- overig

Bodemkwaliteitskaart
Kwaliteitsklasse bovengrond (0-0,5 m-mv)

- Achtergrondwaarde
- Wonen
- Industrie
- Voldoet niet aan klasse Industrie

Bodemkwaliteitskaart
Kwaliteitsklasse ondergrond (0,5-2,0 m-mv)

- Achtergrondwaarde
- Wonen
- Industrie
- Voldoet niet aan klasse Industrie

toepassingseis, dieptetraject 0-2,0 m-mv (m.u.v. PFAS)
grond en bagger afkomstig van buiten de gemeente Veere

- Achtergrondwaarde
- Klasse Wonen

toepassingseis, dieptetraject 0-2,0 m-mv (m.u.v. PFAS)
grond en bagger afkomstig uit de gemeente Veere

- Achtergrondwaarde
- Klasse Wonen / Klasse Industrie (alleen bij ongevoelig terreingebruik)

Toepassingseis PFAS

(dieptetraject 0-2,0 m-mv)

alle individuele PFAS: 0,1 µg/kgds

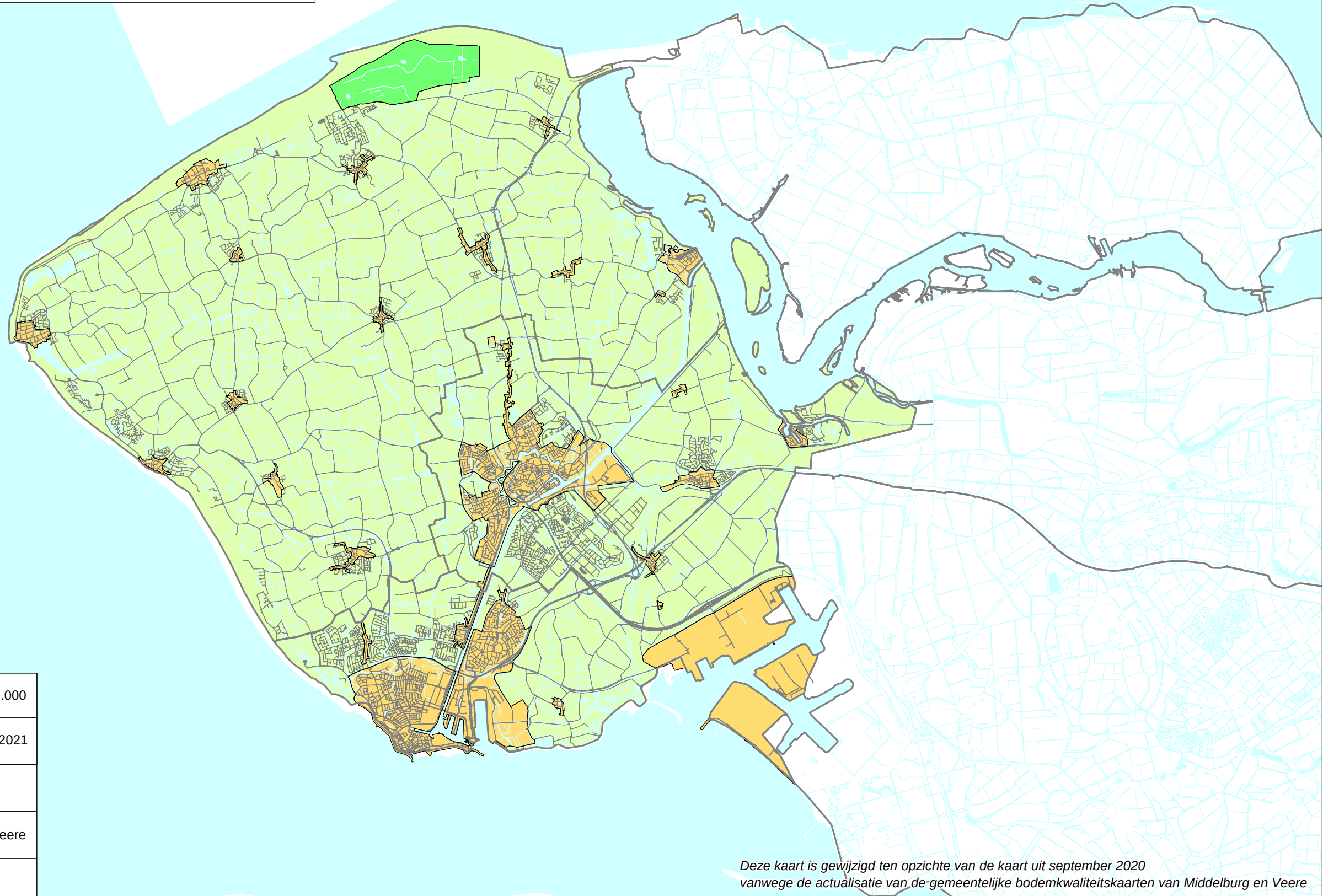
PFOA: 1,9 µg/kgds / PFOS: 1,4 µg/kgds / overige indiv. PFAS: 1,4 µg/kgds *

PFOA: 7 µg/kgds / overige individuele PFAS: 3 µg/kgds **

* De toepassingsnorm 1,4 µg/kgds voor de overige individuele PFAS geldt alleen voor grond en bagger afkomstig uit de provincie Zeeland.

** De toepassingsnormen 7 µg/kgds / 3 µg/kgds gelden alleen voor grond en bagger afkomstig uit de provincie Zeeland.

Dieper dan 2 m-mv geldt als toepassingseis 0,1 µg/kgds

MARMOS
Bodemmanagement

SCHAAL: 1:100.000

DATUM: 26-2-2021

BIJLAGE: 5 Toepassingskaart PFAS

PROJECT: P20-09 Nota bodembeheer gemeente Veere

OPDRACHTGEVER: Gemeente Veere

Deze kaart is gewijzigd ten opzichte van de kaart uit september 2020
vanwege de actualisatie van de gemeentelijke bodemkwaliteitskaarten van Middelburg en Veere

BIJLAGE 6: GRONDSTROMENMATRIX

Gebruik van bodemkwaliteitskaart als milieuhygiënische verklaring	Herkomstzone			
	Buitengebied (kwaliteitsklasse Achtergrondwaarde)	Naoorlogse bebouwing (kwaliteitsklasse Achtergrondwaarde)	Vooroorlogse kernen (kwaliteitsklasse Industrie)	Historische binnenstad Veere (voldoet niet aan klasse industrie)
Toepassingszone				
Buitengebied	JA	JA	PARTIJ	PARTIJ
Naoorlogse bebouwing	JA	JA	PARTIJ	PARTIJ
Vooroorlogse kernen	JA	JA	AFH. TERREIN- GEBRUIK	PARTIJ
Historische binnenstad Veere	JA	JA	AFH. TERREIN- GEBRUIK	PARTIJ

Legenda	
JA	Bodemkwaliteitskaart te gebruiken als milieuhygiënische verklaring in combinatie met historisch onderzoek
AFH. TERREINGEBRUIK	Bodemkwaliteitskaart alleen te gebruiken als milieuhygiënische verklaring bij ongevoelig terreingebruik (infrastructurele werken), in combinatie met historisch onderzoek. In andere situaties partijkeuring vereist.
PARTIJ	Bodemkwaliteitskaart niet te gebruiken als milieuhygiënische verklaring. Partijkeuring conform vereisten Besluit bodemkwaliteit voorgeschreven met analyses op NEN5740-parameters.

Toelichting:

De grondstromenmatrix geldt alleen voor grondverzet tussen onverdachte locaties. Controleer altijd eerst door middel van historisch onderzoek of er geen sprake is van een uitzonderingslocatie. Bepaal uit welke zone de hergebruiksgrond afkomstig is. Zoek in bijlage 4 op welke toepassingseis geldt voor de locatie waar de grond wordt toegepast. De toepassingseis uit bijlage 4 geldt alleen voor het dieptetraject 0-2,0 m-mv. Dieper dan 2,0 m-mv mag alleen grond worden toegepast die voldoet aan de achtergrondwaarde.

BIJLAGE 7: RISICOTOOLBOX

7.1 Gebiedsspecifiek beleid en de risicotoolbox

In hoofdstuk 4 van deze Nota bodembeheer is gebiedsspecifiek beleid opgenomen, waarbij voor een aantal gebieden Lokale Maximale Waarden (LMW) zijn vastgelegd.

Een voorwaarde voor het vaststellen van LMW is, dat de gevolgen van deze waarden worden beoordeeld met behulp van de risicotoolbox (www.risicotoolbox.nl). Dit instrument is ontwikkeld om te bepalen welke risico's de LMW met zich mee brengen bij een bepaald terreingebruik.

In hoofdstuk 4 zijn voor de volgende zones hogere LMW vastgelegd dan de generieke toepassingseisen:

Zone	LMW
Vooroorlogse kernen (ongevoelig terreingebruik zoals infrastructurele werken)	Maximale waarden voor wonen (Max _{INDUSTRIE})
Historische binnenstad Veere (ongevoelig terreingebruik zoals infrastructurele werken)	Maximale waarden voor wonen (Max _{INDUSTRIE})

Deze bijlage bevat de uitkomsten van de toepassing van de risicotoolbox voor met name de situaties waarbij de LMW hoger zijn dan de maximale waarden die bij de betreffende functie van de bodem behoren.

Voor gevoeliger terreingebruiken zoals 'wonen met tuin' en 'plaatsen waar kinderen spelen' is de uitkomst van de risicotoolbox bij Max_{INDUSTRIE} voor lood en PAK, dat de bodem niet meer duurzaam geschikt is voor het betreffende gebruik (maar daarmee nog niet ongeschikt voor het betreffende gebruik).

Consumptie van gewassen uit eigen tuin komt in de zones Vooroorlogse kernen en Historische binnenstad Veere in de praktijk weinig voor en zeker niet in de hoeveelheden waarvan de risicotoolbox uitgaat bij het terreingebruik 'wonen met tuin'. De daadwerkelijke kans op blootstelling aan de verhoogde gehalten is daarmee gering. Daarnaast hebben de vooroorlogse wijken een lage ecologische waarde.

De gemeente kiest voor een veilige benadering, door de LMW enkel van toepassing te verklaren bij ongevoelig terreingebruik zoals infrastructuurle werken (bijvoorbeeld wanneer de grond wordt toegepast onder wegen). De LMW gelden dus niet voor toepassing van grond in tuinen, ook niet wanneer in de tuinen een verharding over de grond wordt aangebracht. In de toekomst kan men namelijk ervoor kiezen de inrichting van de tuin te wijzigen en de terreinverharding te verwijderen. Met deze beperking tot ongevoelig terreingebruik blijft de bodem zoveel mogelijk duurzaam geschikt.

7.2 Ecologische risico's volgens de risicotoolbox

Voor de ecologische risico's rekent de risicotoolbox met 3 verschillende beschermingsniveaus, afhankelijk van de functie van de bodem. Afhankelijk van het beschermingsniveau toetst de risicotoolbox voor de ecologische risico's van de somparameter van PAK en de metalen uit NEN5740 aan de Achtergrondwaarde, Max_{WONEN} of $Max_{INDUSTRIE}$ ¹:

Bodemfunctie	Ecologisch beschermingsniveau	Risicogrenswaarde
Natuur	Hoog	Achtergrondwaarde
Wonen met tuin	Gemiddeld	Max_{WONEN} *
Moestuinen/volkstuinen	Gemiddeld	Max_{WONEN} *
Landbouw zonder boerderij/erf	Gemiddeld	Max_{WONEN}
Groen met natuurwaarden	Gemiddeld	Max_{WONEN}
Plaatsen waar kinderen spelen	Gemiddeld of Matig	Max_{WONEN} * of $Max_{INDUSTRIE}$
Ander groen, bebouwing en industrie	Matig	$Max_{INDUSTRIE}$

* Voor cadmium en kwik hogere risicogrenswaarden dan Max_{WONEN}

De risico-index wordt in de risicotoolbox als volgt bepaald:

Risico-index = $LMW / \text{risicogrenswaarde}$

Verder berekent de risicotoolbox de toxische druk op ecosystemen van (mengsels van) stoffen, uitgedrukt in msPAF. De afkorting PAF staat hierbij voor 'Potentieel Aangetaste Fractie', en het voorvoegsel ms duidt aan, dat de risico's een optelsom van het effect van meerdere stoffen zijn. De msPAF geeft een percentage van het aantal organismen waarop de hogere concentraties een merkbaar/meetbaar effect hebben. De ecologische mengselrisico's zijn buiten beschouwing gelaten. Deze zijn een optelsom van risico's voor verschillende stoffen, maar in de praktijk zal de toe te passen grond voor een deel van de stoffen schoner zijn dan de Lokale Maximale Waarden, waardoor de berekening van ecologische mengselrisico's met alle stoffen tezamen te hoog uit zouden vallen.

In de praktijk hebben de vooroorlogse kernen een lage ecologische waarde. Het grootste deel van deze oude kernen is bebouwd of anderszins verhard. Er zijn weliswaar tuinen die gedeeltelijk onverhard zijn, maar de onverharde delen liggen verspreid en hebben een geringe oppervlakte, waardoor de ecologische waarde van hiervan beperkt is. Voor deze zone kan worden volstaan met een matig ecologisch beschermingsniveau.

¹ lood: enigszins afwijkende waarden (540 in plaats van 530 mg/kgds en 214 in plaats van 210 mg/kgds)

7.3 Humane risico's volgens de risicotoolbox

In de zones 'vooroorlogse bebouwing' en 'historische binnenstad Veere' geldt volgens het generieke beleid uit het Besluit bodemkwaliteit als toepassingseis Max_{WONEN} . In hoofdstuk 4 van deze Nota is ervoor gekozen om bij het ongevoelige terreingebruik van infrastructurele werken voor alle stoffen uit de bodemkwaliteitskaart de $Max_{INDUSTRIE}$ als LMW te hanteren. Deze paragraaf behandelt de beoordeling van de humane risico's bij deze LMW met behulp van de risicotoolbox. De berekeningen zijn uitgevoerd met behulp van de webapplicatie op de website www.risicotoolbox.nl.

De parameter minerale olie komt niet in de risicotoolbox voor en is verder buiten beschouwing gelaten.

Voor PAK berekent de risicotoolbox de humane risico's van de afzonderlijke PAK (in plaats van de somparameter 10 van VROM) en sommeert deze vervolgens tot een totaal risico.

Er is uitgegaan van een standaardbodem (lutum=25%, humus=10%). Dit is een worst case benadering, aangezien in alle zones in de gemeente Veere de gemiddelde percentages voor lutum en organische stof lager zijn. De werkelijke waarden voor $Max_{INDUSTRIE}$ zijn dus lager dan bij een standaardbodem. De blootstelling aan de verschillende stoffen is bij de werkelijke waarden voor $Max_{INDUSTRIE}$ lager dan de in deze bijlage berekende blootstelling.

Voor de pH van de bodem zijn geen meetgegevens beschikbaar. Als aanname is een pH-waarde van 6 gehanteerd. Voor de meeste stoffen is de pH niet van invloed op de resultaten.

Metalen

In de tabellen op de volgende pagina's zijn de blootstelling en de bijbehorende risico-index opgenomen [tussen vierkante haken] voor Max_{WONEN} en $Max_{INDUSTRIE}$ voor de volgende bodemfuncties:

- Moestuin / volkstuin
- Wonen met tuin
- Plaatsen waar kinderen spelen
- Ander groen, bebouwing en industrie (uitkomsten voor de terreingebruiken 'natuur' en 'groen met natuurwaarden' zijn voor de humane risico's identiek)

Er is volgens de risicotoolbox sprake van een duurzaam geschikte bodem indien de risico-index lager is dan 1. Bij de meeste terreingebruiken is dit voor alle metalen het geval bij een gehalte van $Max_{INDUSTRIE}$. Uitzonderingen hierop vormen lood en kobalt. Verder zou molybdeen een kritische parameter kunnen zijn bij de bodemfunctie 'moestuin / volkstuin', maar gehalten molybdeen boven Max_{WONEN} worden in de praktijk niet aangetroffen. De hoogste waarde voor molybdeen in de dataset van de gemeente Veere bedraagt tot dusverre 9,1 mg/kgds.

Blootstelling in mg/kg lg/dag voor Max_{WONEN} en Max_{INDUSTRIE} (standaardbodem)

[Tussen vierkante haken is de risico-index weergegeven]

Bodemfunctie: - Moestuin / volkstuin	Max _{WONEN} (mg/kgds)	Blootstelling (mg/kg lg/dag)	Max _{INDUSTRIE} (mg/kgds)	Blootstelling (mg/kg lg/dag)
Arseen	27	1,14 x 10 ⁻⁴ [index 0,16]	76	3,21 x 10 ⁻⁴ [index 0,46]
Cadmium	1,2	1,14 x 10 ⁻⁴ [index 0,41]	4,3	2,75 x 10 ⁻⁴ [index 0,98]
Chroom (III)	62	2,59 x 10 ⁻⁴ [index 0,06]	180	7,52 x 10 ⁻⁴ [index 0,19]
Koper	54	0,00388 [index 0,04]	190	0,0136 [index 0,12]
Kwik	0,83	8,02 x 10 ⁻⁵ [index 0,04]	4,8	4,64 x 10 ⁻⁴ [index 0,24]
Lood	210	0,00322 [index 1,79]	530	0,00812 [index 4,51]
Nikkel	39	0,00161 [index 0,04]	100	0,00413 [index 0,09]
Zink	200	0,0137 [index 0,05]	720	0,0493 [index 0,20]
Kobalt	35	0,0172 [index 15,66]	190	0,0935 [index 84,99]
Molybdeen	88	0,00497 [index 0,83]	190	0,0107 [index 1,79]

Bodemfunctie: - Wonen met tuin	Max _{WONEN} (mg/kgds)	Blootstelling (mg/kg lg/dag)	Max _{INDUSTRIE} (mg/kgds)	Blootstelling (mg/kg lg/dag)
Arseen	27	4,37 x 10 ⁻⁵ [index 0,06]	76	1,23 x 10 ⁻⁴ [index 0,18]
Cadmium	1,2	1,73 x 10 ⁻⁵ [index 0,06]	4,3	4,45 x 10 ⁻⁵ [index 0,16]
Chroom (III)	62	1,12 x 10 ⁻⁴ [index 0,03]	180	3,26 x 10 ⁻⁴ [index 0,08]
Koper	54	8,61 x 10 ⁻⁴ [index 0,01]	190	0,00303 [index 0,03]
Kwik	0,83	1,24 x 10 ⁻⁵ [index 0,01]	4,8	7,16 x 10 ⁻⁵ [index 0,04]
Lood	210	0,00141 [index 0,79]	530	0,00357 [index 1,98]
Nikkel	39	0,00123 [index 0,03]	100	0,00316 [index 0,07]
Zink	200	0,00196 [index 0,01]	720	0,00705 [index 0,03]
Kobalt	35	0,00211 [index 1,92]	190	0,0115 [index 10,41]
Molybdeen	88	7,08 x 10 ⁻⁴ [index 0,12]	190	0,00153 [index 0,25]

Bodemfunctie: - Plaatsen waar kinderen spelen	Max _{WONEN} (mg/kgds)	Blootstelling (mg/kg lg/dag)	Max _{INDUSTRIE} (mg/kgds)	Blootstelling (mg/kg lg/dag)
Arseen	27	$3,37 \times 10^{-5}$ [index 0,05]	76	$9,47 \times 10^{-5}$ [index 0,14]
Cadmium	1,2	$1,48 \times 10^{-6}$ [index 0,01]	4,3	$5,31 \times 10^{-6}$ [index 0,02]
Chroom (III)	62	$7,60 \times 10^{-5}$ [index 0,02]	180	$2,21 \times 10^{-4}$ [index 0,06]
Koper	54	$2,52 \times 10^{-4}$ [index 0,00]	190	$8,85 \times 10^{-4}$ [index 0,01]
Kwik	0,83	$1,26 \times 10^{-6}$ [index 0,00]	4,8	$7,30 \times 10^{-6}$ [index 0,00]
Lood	210	0,00104 [index 0,58]	530	0,00262 [index 1,46]
Nikkel	39	0,00117 [index 0,03]	100	0,00299 [index 0,07]
Zink	200	$2,47 \times 10^{-4}$ [index 0,00]	720	$8,88 \times 10^{-4}$ [index 0,00]
Kobalt	35	$4,53 \times 10^{-5}$ [index 0,04]	190	$2,46 \times 10^{-4}$ [index 0,22]
Molybdeen	88	$1,09 \times 10^{-4}$ [index 0,02]	190	$2,36 \times 10^{-4}$ [index 0,04]

Bodemfunctie: - Ander groen, bebouwing en industrie	Max _{WONEN} (mg/kgds)	Blootstelling (mg/kg lg/dag)	Max _{INDUSTRIE} (mg/kgds)	Blootstelling (mg/kg lg/dag)
Arseen	27	$7,20 \times 10^{-6}$ [index 0,01]	76	$2,03 \times 10^{-5}$ [index 0,03]
Cadmium	1,2	$3,05 \times 10^{-7}$ [index 0,00]	4,3	$1,09 \times 10^{-6}$ [index 0,00]
Chroom (III)	62	$1,53 \times 10^{-5}$ [index 0,00]	180	$4,45 \times 10^{-5}$ [index 0,01]
Koper	54	$1,99 \times 10^{-4}$ [index 0,00]	190	$6,99 \times 10^{-4}$ [index 0,01]
Kwik	0,83	$4,49 \times 10^{-7}$ [index 0,00]	4,8	$2,6 \times 10^{-6}$ [index 0,00]
Lood	210	$2,10 \times 10^{-4}$ [index 0,12]	530	$5,31 \times 10^{-4}$ [index 0,30]
Nikkel	39	0,00113 [index 0,02]	100	0,0029 [index 0,06]
Zink	200	$5,09 \times 10^{-5}$ [index 0,00]	720	$1,83 \times 10^{-4}$ [index 0,00]
Kobalt	35	$1,10 \times 10^{-5}$ [index 0,01]	190	$5,96 \times 10^{-5}$ [index 0,05]
Molybdeen	88	$2,29 \times 10^{-5}$ [index 0,00]	190	$4,95 \times 10^{-5}$ [index 0,01]

Het meest kritische terreingebruik is 'moestuin / volkstuin'. Het onderliggende risicomodel gaat voor de blootstelling bij 'moestuin / volkstuin met een gemiddelde gewasconsumptie' uit van een huishouden, dat 50% van de bladgewassen en 25% van de knolgewassen van de betreffende bodem consumeert. In de praktijk is hiervoor een moestuin met een minimale oppervlakte van 100 m² benodigd (lit. 18). Dergelijke moestuinen zijn niet gebruikelijk in de vooroorlogse kernen. Bij de bodemfunctie 'wonen met tuin' rekent het risicomodel met een gewasconsumptie van 10% uit eigen tuin (lit. 18).

Lood vormt een kritische parameter bij de terreingebruiken 'moestuin / volkstuin', 'wonen met tuin' en 'plaatsen waar kinderen spelen'. Bij deze terreingebruiken is de risico-index bij een gehalte van $Max_{INDUSTRIE}$ hoger dan 1. Dit wordt overigens mede veroorzaakt door de blootstelling aan lood vanuit andere bronnen dan bodem zoals luchtverontreiniging.

De hoge risico-index voor kobalt in voorgaande tabellen wordt veroorzaakt door modelmatige onzekerheden. Voor kobalt is het niet mogelijk om een betrouwbare blootstelling via consumptie van groenten te berekenen (lit. 19). De humaan-toxicologische risicogrens in de landelijke modellen is hierdoor onzeker en conservatief. In de landelijke normstelling is voor kobalt alleen uitgegaan van ecologie en zijn vanwege de modelmatige onzekerheden humane risico's buiten beschouwing gelaten. De risicotoolbox berekent echter wel een blootstelling op basis van onzekere, conservatieve aannames over blootstelling via gewasconsumptie.

PAK

De normering uit de Regeling bodemkwaliteit gaat uit van de som van 10 PAK's. De risicotoolbox berekent voor PAK per individuele PAK een blootstelling en een bijbehorende risico-index. Vervolgens worden deze afzonderlijke risico-indexen gesommeerd tot een totale risico-index voor som-PAK. Benzo(a)pyreen weegt het zwaarst in de bepaling van de risico-index, gevolgd door indeno(123cd)pyreen.

De dataset uit het bodeminformatiesysteem bevat in de gemeente Veere voor bijna 3000 grondmonsters de afzonderlijke analyseresultaten van benzo(a)pyreen en andere individuele PAK (inclusief oudere gegevens voor 2010). Hiervan heeft ongeveer een kwart van de monsters een som-PAK hoger dan de Achtergrondwaarde (1,5 mg/kgds), waarvan 230 monsters een som-PAK hoger dan Max_{WONEN} (6,8 mg/kgds) hebben. Voor deze monsters is bekeken, welk aandeel benzo(a)pyreen en indeno(123cd)pyreen hebben in de totale som van PAK. In 91% van de monsters boven de Achtergrondwaarde, respectievelijk in 90% van de monsters boven Max_{WONEN} bestaat de som-PAK uit maximaal 15% benzo(a)pyreen (gemiddeld 11,4% respectievelijk 11,3%). Benzo(a)pyreen en indeno(123cd)pyreen tezamen hebben in bij de meeste monsters een aandeel van 30% of minder in de totale som-PAK (88% van de monsters boven de Achtergrondwaarde respectievelijk 96% van de monsters boven Max_{WONEN}).

Voor de toepassing van de risicotoolbox is uitgegaan van een aandeel van 15% benzo(a)pyreen en 15% indeno(123cd)pyreen in de totale som-PAK. De resterende 70% is verdeeld over de overige acht PAK's.

Onderstaande tabel bevat de risico-index voor Max_{WONEN} en Max_{INDUSTRIE} van som-PAK.

Risico-index som-PAK bij standaardbodem (organische stof = 10%):

Bodemfunctie	Max _{WONEN} (mg/kgds)	Risico-index	Max _{INDUSTRIE} (mg/kgds)	Risico-index
Moestuin/volkstuin (gem. gewasconsumptie)	6,8	2,30	40	13,51
Wonen met tuin	6,8	0,94	40	5,53
Plaatsen waar kinderen spelen	6,8	0,34	40	2,00
Natuur Groen met natuurwaarden Overig groen, bebouwing, industrie	6,8	0,08	40	0,49

Bij verschillende terreingebruiken is de risico-index bij Max_{INDUSTRIE} hoger dan 1. Dit wordt vooral veroorzaakt door de blootstelling aan benzo(a)pyreen. Bij gehalten van Max_{INDUSTRIE} is de bodem bij deze gevoeliger terreingebruiken minder geschikt voor het betreffende terreingebruik (maar daarmee nog niet ongeschikt). Bij een risico-index lager dan 1 geldt, dat de bodem duurzaam geschikt is voor het betreffende terreingebruik.